

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi vuoden 2023 tuloveroasteikosta ja eräiden tuloverotusta koskevien säännösten muuttamisesta ja kumoamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki vuoden 2023 tuloveroasteikosta. Ehdotettu laki sisältää valtionverotuksessa sovellettavan progressiivisen ansiotulon tuloveroasteikon. Asteikon rakenteeseen ja tuloarajoihin tehtäisiin sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistukseen perustuvasta verotulojen siirrosta kunnilta valtiolle johtuvat muutokset. Lisäksi asteikon tuloarajoja korotettaisiin noin 3,5 prosentilla indeksitarkistuksen vuoksi.

Tuloverolakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että työtulovähennyksen enimmäismäärää sekä kertymä- ja poistumaprosentteja muutettaisiin ja perusvähennyksen enimmäismäärää korotettaisiin. Lisäksi eläketulovähennyksen enimmäismäärän laskennassa sovellettavaa kerrointa alennettaisiin. Muutoksilla päivitetään veroperusteita koskevia säännöksiä, joilla toteutettiin osin sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistuksen rahoituksesta johtuva verotulojen siirto kunnilta valtiolle. Lisäksi työtulovähennykseen ja perusvähennykseen tehdään indeksitarkistuksesta johtuvat muutokset.

Työtulovähennyksen enimmäismäärää ehdotetaan korotettavaksi ikäperusteisesti. Korotus kasvaisi ikään perustuen kolmessa portaassa, jotka olisivat 60 vuotta, 62 vuotta ja 65 vuotta. Tieteellisen, taiteellisen ja yleishyödyllisen toiminnan tunnustukseksi saadut palkinnot säädettäisiin koko määrästäan verovapaiksi. Muutoksen johdosta valtiovarainministeriö ei enää jatkossa tekisi tunnustuspalkintojen verovapauspäätöksiä.

Asunnon ja työpaikan välisten matkakustannusten perusteella myönnettävää vähennystä koskevia säännöksiä muutettaisiin siten, että perhevapaalla verovuoden aikana olleen omavastuuta alennettaisiin. Lisäksi vuonna 2022 väliaikaisesti voimassa ollutta matkakuluvähennyksen enimmäismäärän ja oman auton käytön perusteella myönnettävän kilometrikohtaisen vähennyksen korotuksen voimassaoloa jatkettaisiin vuodelle 2023.

Tuloverolakia esitetään lisäksi muutettavaksi siten, että lakiin lisätään uusi määräaikainen vuonna 2023 sovellettava säännös, jossa säädettäisiin määrättyihin rahastoihin sovellettavasta poikkeuksesta tuloverolain yhteisöjä koskevasta yleisestä verovelvollisuudesta tosiasiallisen johtopaikan perusteella. Säännös soveltuisi Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa perustettuun tai rekisteröityyn, sijoitusrahastolaissa tarkoitettuun yhteissijoitusyritykseen sekä toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa perustettuun tai rekisteröityyn, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa tarkoitettuun vaihtoehtorahastoon.

Rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että verotusmenettelystä annetun lain mukaisessa verotuksessa käytettävän keskimääräisen kunnallisveroprosentin laskentaan tehtäisiin sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen johdosta verolainsäädäntöön tehdyistä muutoksista johtuvat muutokset.

Esitys liittyy valtion vuoden 2023 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2023 alusta. Matkakuluvähennyksen enimmäismäärää ja kilometrikohtaisen vähennyksen määrää sekä rahastopoikkeusta koskevat säännökset on tarkoitettu olemaan voimassa vuoden 2023 loppuun ja niitä sovellettaisiin vuoden 2023 verotuksessa.

Muilta osin lakeja sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuodelta 2023 toimitettavassa verotuksessa.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
PERUSTELUT	5
1 Asian tausta ja valmistelu	5
1.1 Tausta	5
1.2 Valmistelu	5
2 Nykytila ja sen arviointi.....	6
2.1 Ansiotulojen veroperusteet.....	6
2.1.1 Sosiaali- ja terveyspalveluja sekä pelastustointia koskevan uudistuksen muutokset verotukseen	6
2.1.2 Ansiotulojen veroasteikko.....	7
2.1.3 Eläketulovähennys	7
2.1.4 Ansiotulovähennys.....	8
2.1.5 Perusvähennys.....	9
2.2 Työtulovähennys.....	9
2.2.1 Työtulovähennyksen määräytyminen	9
2.2.2 Eläkeläisen saaman työtulon verotus ja työllistymisen kannustimet	10
2.2.3 Ikääntyneiden työllisyys.....	11
2.3 Asunnon ja työpaikan välisten matkakustannusten perusteella myönnettävä vähennys	13
2.3.1 Asunnon ja työpaikan välisten matkakustannusten enimmäismäärä ja kilometrikohdaisen vähennyksen määrä	13
2.3.2 Asunnon ja työpaikan välisten matkakustannusten omavastuun alentaminen	14
2.3.3 Perhevapaat ja yhteiskunnan tuet	14
2.4 Tunnustuspalkintojen verovapaus	15
2.4.1 Tunnustuspalkintojen veronalaisuutta koskeva sääntely.....	15
2.4.2 Arviointia valtiovarainministeriön roolista tunnustuspalkintojen verovapauden myöntäjänä	16
2.5 Yhteisöjen yleisen verovelvollisuuden laajennus tosiasiallisen johtopaikan perusteella	17
2.5.1 Yleistä	17
2.5.2 Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen sisältyvät säännökset valtiontuesta	18
2.6 Rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisessa käytettävä keskimääräinen kunnallisveroprosentti	19
3 Tavoitteet	20
4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset	21
4.1 Keskeiset ehdotukset.....	21
4.1.1 Ansiotulojen verotus	21
4.1.2 Työtulovähennyksen korottaminen 60 vuotta täyttäneillä	22
4.1.3 Matkakuluvähennyksen enimmäismäärän ja kilometrikohdaisen vähennyksen korotuksen jatkaminen vuodelle 2023	23
4.1.4 Perhevapaalla olevan asunnon ja työpaikan välisten matkakustannusten omavastuu	23
4.1.5 Tunnustuspalkintojen verovapaus	23

4.1.6 Rahastopoikkeus	24
4.2 Pääasialliset vaikutukset.....	24
4.2.1 Taloudelliset vaikutukset	24
4.2.1.1 Vaikutukset julkiseen talouteen	24
4.2.1.2 Tulonjakovaikutukset.....	33
4.2.1.3 Sukupuolivaikutukset	34
4.2.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan.....	34
5 Lausuntopalaute.....	35
6 Säännöskohtaiset perustelut.....	36
6.1 Vuoden 2023 tuloveroasteikkolaki	36
6.2 Tuloverolaki	37
6.3 Laki rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta	42
7 Voimaantulo	42
8 Suhde muihin esityksiin.....	42
9 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys	43
9.1 Ikään perustuva työtulovähennyksen korottaminen	43
9.1.1 Yleistä yhdenvertaisuudesta.....	43
9.1.2 Työtulovähennystä koskeva ehdotus yhdenvertaisuusnäkökulmasta.....	43
LAKIEHDOTUKSET	46
1. Laki vuoden 2023 tuloveroasteikosta.....	46
2. Laki tuloverolain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta.....	47
3. Laki tuloverolain muuttamisesta annetun lain eräiden säännösten kumoamisesta	50
4. Laki rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annetun lain 15 §:n muuttamisesta.....	51
LIITE	53
RINNAKKAISTEKSTIT	53
2. Laki tuloverolain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta.....	53
4. Laki rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annetun lain 15 §:n muuttamisesta.....	58

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

1.1 Tausta

Tuloverolain (1535/1992) 124 §:n 5 momentin mukaan kultakin vuodelta toimitettavassa ansiotulon verotuksessa sovellettavasta veroasteikosta säädetään erikseen. Hallitusohjelman mukaan ansiotuloverotukseen tehdään ansiotason nousua ja inflaatiota vastaava tarkistus vuosittain.

Tuloverolakiin ehdotetut muutokset perustuvat pääministeri Sanna Marinin hallituksen hallitusohjelmaan. Osa ehdotetuista muutoksista perustuu myös hallituksen vuoden 2020 joulukuussa ja syksyn 2021 talousarvioneuvotteluissa tekemiin linjauksiin.

Vuoden 2023 alusta toteutettavassa sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistuksessa (jäljempänä sote-uudistus) sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen rahoitusvastuut siirtyvät kunnilta valtiolle (HE 241/2020 vp). Uudistuksen yhteydessä valtion verotuloja kasvatetaan ja kuntien verotuloja pienennetään muun ohessa muuttamalla valtion tuloveroasteikkoa, ansiotuloverotuksen vähennysten parametreja ja leikkaamalla kuntien tuloveroprosenttia. Vuoden 2023 tuloveroasteikosta ja vähennysten parametreista säädettiin kesällä 2021 perustuen silloin käytössä olleisiin tietoihin rahoitusvastuista (HE 68/2022 vp). Tietoja oli tarkoitus päivittää vuoden 2022 aikana ja tämän johdosta päivittää myös veroperusteet syksyllä 2022 annettavalla esityksellä.

Pääministeri Sanna Marinin hallituksen tavoitteena on rakentaa sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestävää yhteiskuntaa. Vuoden 2020 budjettiriihessä päätettiin toimenpiteistä, joilla tavoitellaan 31 000–36 000 lisätyöllistä, yhteenlaskettuna hallituksen jo aikaisemmin tekemien työllisyyttä kasvattavien toimien kanssa. Hallituspuolueet linjasivat 17.12.2020 budjettiriihessä sovitun pohjalta toimista, joilla edistetään yli 55-vuotiaiden työllisyyttä, edistetään työssä jaksamista ja työkykyä sekä vahvistetaan osaamista sekä muutosturvaa.

Toimenpidekokonaisuuteen sisältyi useita erikseen valmisteltavia esityksiä, joista yksi on työtulovähennyksen enimmäismäärän korottaminen 200 eurolla vuodessa yli 60-vuotiaille. Syksyn 2021 talousarvioneuvotteluissa tehtiin linjaus lisäporrastuksesta eli myönnettävän työtulovähennyksen määrä kasvaisi iän karttuessa.

Hallitus linjasi talousarvioneuvotteluissaan syksyllä 2021, että perhevapaalla verovuoden aikana olleen työmatkakuluvähennyksen omavastuuta alennetaan vastaavasti kuin työttömillä. Muutoksen on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2023 alusta. Linjaus on osa hallituksen toimia, joilla parannetaan osaavan työvoimaan saatavuutta ja sujuvaa arkea sekä lisätään toimeliaisuutta.

Määräaikaista rahastopoikkeusta koskeva ehdotus liittyy hallituksen esitykseen HE 136/2020 vp tuloverolain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta sekä sen johdosta annettuun valtiovarainvaliokunnan mietintöön VaVM 33/2020 vp.

1.2 Valmistelu

Esitys on valmisteltu valtiovarainministeriössä.

Esitysluonnoksesta järjestettiin lausuntokierros 9.8.–29.8.2022. Lausuntoa pyydettiin esityksen

kannalta keskeisiltä ministeriöiltä, viranomaisilta, elinkeinoelämältä ja muilta sidosryhmiltä, yhteensä 33 taholta. Lausuntopyyntö ja saadut lausunnot ovat nähtävillä julkisessa palvelussa osoitteessa [valtioneuvosto.fi/hankkeet tunnuksella VM002:00/2022](https://valtioneuvosto.fi/hankkeet/tunnuksella/VM002:00/2022).

Esitys on käsitelty kuntatalouden ja -hallinnon neuvottelukunnassa.

2 Nykytila ja sen arviointi

2.1 Ansiotulojen veroperusteet

2.1.1 Sosiaali- ja terveyspalveluja sekä pelastustointia koskevan uudistuksen muutokset verotukseen

Vuoden 2023 alusta toteutettavan sote-uudistuksen yhteydessä sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen rahoitusvastuut siirtyvät kunnilta valtiolle. Tämän johdosta valtion tuloja lisätään ja kuntien tuloja vastaavasti vähennetään siirtyvän rahoitusvastuun verran. Uudistuksessa valtion verotuloja kasvatetaan kiristämällä valtion ansiotuloverotusta. Kuntien verotulojen alentaminen puolestaan toteutetaan pääosin kunnallisveron määrää alentamalla. Kuntien vuoden 2023 kunnallisveroprosentteja leikataan 12,64 prosenttiyksiköllä. Lisäksi kuntien yhteisövero-osuutta alennetaan yhdellä kolmasosalla ja valtion osuutta korotetaan vastaavasti.

Sote-uudistuksen verotusta koskevien muutosten lähtökohtana on hallituksen linjaus siitä, että verorakenteen muutokset eivät saa voimaan astuessaan aiheuttaa verotuksen kiristymistä. Verojärjestelmän rakenteista johtuen uudistus on mahdotonta toteuttaa siten, että yhdenkään yksittäisen henkilön veroprosentti ei muutu lainkaan. Sen varmistamiseksi, että ansiotuloverotus ei kiristy verotusta oli kevennettävä uudistuksen yhteydessä. Koska uudistuksen varsinaisena tavoitteena ei ollut verotuksen keventäminen, veroparametrien muutosten yhteisvaikutuksesta johtuvat kevenemät kohdistuivat satunnaisille tulotasoilta. Myös erittäin pieniä kiristymiä esiintyi satunnaisilla tulotasoilta. Kiristymät olivat tulolajikohtaisissa tarkasteluissa keskimääräisellä kunnallisveroprosentilla laskettuna kaikilla tulotasoilta enintään noin 0,2 prosenttiyksikköä. Nämä muutokset katsottiin uudistuksen mittaluokkaan nähden niin pieniksi, että ne eivät olleet ristiriidassa hallituksen linjauksen kanssa.

Valtion verotulojen kasvattaminen ja kuntien verotulojen pienentäminen toteutettiin nykyisen verojärjestelmän sisällä muuttamalla valtion tuloveroasteikkoa sekä useita eri ansiotuloverotuksen vähennysten parametreja. Lisäksi valtion- ja kunnallisverotuksen veropohjat yhdistettiin siten, että tulosta tehtävät vähennykset myönnettäisiin samoin perustein ja saman suuruusena sekä valtionverotuksessa että kunnallisverotuksessa.

Sote-uudistusta koskevan hallituksen esityksen (HE 241/2020 vp) perusteella säädettiin laki vuoden 2023 tuloveroasteikosta (620/2021). Sote-uudistuksen takia vuoden 2023 veroasteikoista säädettiin siis jo kesällä 2021 muun sote-uudistusta koskevan lainsäädännön säätämisen yhteydessä. Samalla muutettiin muun ohessa tuloverolain eläketulovähennystä, perusvähennystä, ansiotulovähennystä ja työtulovähennystä koskevia parametreja lailla 619/2021. Lisäksi muutettiin eläketulovähennyksen ja työtulovähennyksen rakennetta. Vähennyksiä koskevat muutokset säädettiin tulevaksi voimaan 1.1.2023 ja niitä sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuodelta 2023 toimitettavassa verotuksessa.

Laeilla 619/2021 ja 620/2021 säädetyt muutokset ansiotulojen veroperusteisiin ja vuoden 2023 tuloveroasteikkoon laskettiin vuoden 2020 tasolle korotetulla vuoden 2017 pohja-aineistolla. Hallituksen esityksessä HE 241/2020 vp todettiin, että koska vuoden 2023 veropohjaa sekä kun-

nilta valtiolle siirrettävien verotulojen määrää koskevat ennusteet tulevat päivittymään ja veroperusteisiin tulee todennäköisesti muutoksia ennen lakien voimaantuloa, tullaan vuoden 2022 aikana antamaan uusi esitys, jossa ehdotetaan muutoksia nyt esitettäviin ansiotulojen veroperusteisiin. Esityksen mukaan tarkoituksena oli, että uudistuksesta aiheutuvat muutokset verovelvollisten verotukseen uudistuksen voimaantulovuonna olisivat mahdollisimman neutraalit, ja että verorakenteen muutokset eivät voimaan astuessaan aiheuta verotuksen kiristymistä. Rahoituslaskelmien päivityksen johdosta sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaantulon annettun lain (616/2021) 55 §:ssä säädettyä kuntien vuoden 2023 kunnallisveron leikkausprosenttia muutettiin vuoden 2022 aikana 13,26 prosenttiyksiköstä 12,64 prosenttiyksikköön lailla 702/2022. Säännös tuli voimaan 15.7.2022.

Hallituksen esityksen HE 241/2020 vp perusteella muutettiin myös verontilityslaissa (532/1998) säädettyjä yhteisöveron jako-osuuksia koskevia säännöksiä siten, että kuntien yhteisövero-osuutta alennettiin yhdellä kolmasosalla ja valtion osuutta korotettiin vastaavasti vuodesta 2023 alkaen. Lailla 621/2021 säädettyjä muutoksia yhteisöveron jako-osuuksiin ei ole tarkoitus päivittää ennen sote-uudistuksen voimaantuloa toisin kuin edellä mainittuja veroperusteita koskevia säännöksiä.

2.1.2 Ansiotulojen veroasteikko

Tuloverolain 124 §:n 5 momentin mukaan kultakin vuodelta toimitettavassa ansiotulon verotuksessa sovellettavasta veroasteikosta säädetään erikseen. Eriytetyssä tuloverojärjestelmässä progressiivinen tuloveroasteikko koskee luonnollisten henkilöiden ja kuolinpesien saamaa ansiotuloa. Veronalaista ansiotuloa on muun ohessa työsuhteen perusteella saatu palkka ja siihen rinnastuva tulo, eläke sekä tällaisen tulon sijaan saatu etuus tai korvaus.

Vuoden 2023 tuloveroasteikosta säädettiin poikkeuksellisesti jo kesällä 2021 muiden sote-uudistusta koskevien säännösten yhteydessä. Tarkoituksena kuitenkin oli, että lopulliset ansiotulon veroperusteet vuodelle 2023 tullaan ehdottamaan vuonna 2022 annettavassa hallituksen esityksessä eli nyt käsillä olevassa esityksessä.

Valtion tuloveroasteikkoa muokattiin siten, että siinä on viisi tuloluokkaa aikaisemman neljän sijaan. Ensimmäinen porras alkaa nolasta eurosta ja aiempi kahdeksan euron vero ensimmäisen alarajan kohdalla poistettiin. Asteikon marginaaliveroprosentteja kiristettiin siten, että asteikon alimmalla portaalla marginaaliveroprosentti vastaa prosenttiyksikköinä määrää, jolla kunnallisveroprosentteja alennetaan ja muiden portaiden marginaaliveroprosentteja korotettiin vastaavalla määrällä. Tämä tarkoittaa sitä, että ansiotuloista alettaisiin maksaa valtion tuloveroa nykyistä alemmalla tulotasolla eli nykyistä useampi verovelvollinen maksaisi valtion tuloveroa. Tuloluokkien tulorajat ja marginaaliveroasteet mitoitettiin niin, että uudistuksen vaikutukset ansiotulojen verotukseen olisivat mahdollisimman neutraalit.

2.1.3 Eläketulovähennys

Vuoteen 2022 asti tuloverolaissa on säädetty eläketulovähennyksestä erikseen valtionverotuksessa (100 §) ja kunnallisverotuksessa (101 §).

Tuloverolain 100 §:n mukaan verovelvollisen puhtaasta ansiotulosta vähennetään valtionverotuksessa eläketulovähennys. Täyden eläketulovähennyksen määrä lasketaan siten, että luvulla 3,726 kerrotun täyden kansaneläkkeen määrästä vähennetään progressiivisen tuloveroasteikon alimman verotettavan tulon määrä ja jäännös pyöristetään seuraavaan täyteen kymmenen euron määrään. Eläketulovähennys ei kuitenkaan voi olla eläketuloa suurempi. Jos verovelvollisen

puhdas ansiotulo on suurempi kuin täyden eläketulovähennyksen määrä, eläketulovähennystä pienennetään 38 prosentilla määrästä, jolla puhdas ansiotulo ylittää täyden eläketulovähennyksen määrän. Valtionverotuksen täyden eläketulovähennyksen määrää laskettaessa täytenä kansaneläkkeenä pidetään yksinäiselle henkilölle verovuonna maksetun täysimääräisen kansaneläkkeen määrää.

Tuloverolain 101 §:n mukaan eläketuloa saavan verovelvollisen puhtaasta ansiotulosta vähennetään kunnallisverotuksessa eläketulovähennys. Täyden eläketulovähennyksen määrä lasketaan siten, että luvulla 1,346 kerrotun täyden kansaneläkkeen määrästä vähennetään 1 480 euroa ja jäännös pyöristetään seuraavaan täyteen kymmenen euron määrään. Eläketulovähennys ei kuitenkaan voi olla eläketuloa suurempi. Jos verovelvollisen puhdas ansiotulo ylittää täyden eläketulovähennyksen määrän, eläketulovähennystä pienennetään 51 prosentilla ylimenevän osan määrästä.

Sote-uudistuksen yhteydessä lailla 619/2021 muutettiin tuloverolain 100 §:ää. Pykälässä säädetään uudesta eläketulovähennyksestä, joka myönnetään saman suuruisena ja samoin perustein valtionverotuksessa ja kunnallisverotuksessa. Uusi eläketulovähennys korvaa aikaisemmat kunnallisverotuksen eläketulovähennyksen ja valtionverotuksen eläketulovähennyksen. Vähennyksen rakenne perustuu aikaisempaan kunnallisverotuksen eläketulovähennykseen.

Pykälän 1 momentin mukaan eläketuloa saavan verovelvollisen puhtaasta ansiotulosta vähennetään eläketulovähennys. Pykälän 2 momentissa puolestaan säädetään eläketulovähennyksen laskentaperusteista. Vähennyksen rakenne perustuu nykyiseen kunnallisverotuksen eläketulovähennykseen. Täyden eläketulovähennyksen määrä lasketaan siten, että täyden kansaneläkkeen määrä kerrotaisiin luvulla 1,16 ja pyöristetään seuraavaan täyteen kymmenen euron määrään. Eläketulovähennys ei kuitenkaan voi olla eläketulon määrää suurempi.

Pykälän 2 momentissa säädettyjä vähennyksen vähentymisperusteita muutettiin siten, että, että siinä on kaksi porrasta. Verovelvollisen puhtaan ansiotulon ylittäessä täyden eläketulovähennyksen määrän, vähennyksen määrä pienenee 51 prosentilla ylittävältä osalta. Kuitenkin siltä osin kuin verovelvollisen puhdas ansiotulo ylittää 22 000 euroa, vähennyksen määrä pienenee 13 prosentilla ylittävältä osalta. Täyden eläketulovähennyksen määrää laskettaessa täytenä kansaneläkkeenä pidetään edelleen verovuonna yksinäiselle henkilölle maksetun täysimääräisen kansaneläkkeen määrää.

Kunnallisverotuksen eläketulovähennystä koskeva 101 § kumottiin 1.1.2023 alkaen lailla 619/2021. Uudesta valtionverotuksessa ja kunnallisverotuksessa myönnettävästä eläketulovähennyksestä säädetään vuodesta 2023 alkaen 100 §:ssä.

2.1.4 Ansiotulovähennys

Vuonna 2022 voimassa olevan tuloverolain 105 a §:n mukaan kunnallisverotuksessa verovelvollisen puhtaasta ansiotulosta vähennetään kunnallisverotuksen ansiotulovähennys. Vähennys lasketaan verovelvollisen ansaitsemien veronalaisten palkkatulojen, muusta toiselle suoritetusta työstä, tehtävästä tai palveluksesta saatujen ansiotulojen, ansiotulona pidettävien käyttökorvausten, ansiotulona verotettavan osingon, jaettavan yritystulon ansiotulo-osuuden sekä yhtymän osakkaan elinkeinotoiminnan tai maatalouden ansiotulo-osuuden perusteella.

Vuonna 2022 vähennys on 51 prosenttia edellä mainittujen tulojen 2 500 euroa ylittävältä osalta tulojen 7 230 euron määrään saakka ja sen ylittävältä osalta 28 prosenttia. Vähennyksen enim-

määsmäärä on kuitenkin 3 570 euroa. Verovelvollisen puhtaan ansiotulon ylittäessä 14 000 euroa vähennyksen määrä pienenee 4,5 prosentilla puhtaan ansiotulon 14 000 euroa ylittävältä osalta.

Sote-uudistuksen yhteydessä kunnallisverotuksen ansiotulovähennystä koskevaa pykälää muutettiin 1.1.2023 alkaen lailla 619/2021. Veropohjien yhdistämiseksi kunnallisverotuksen ansiotulovähennys muutettiin ansiotulovähennykseksi, joka myönnetään samoin perustein ja saman suuruisena valtionverotuksessa ja kunnallisverotuksessa. Vähennyksen rakenne säilyi muuten samana. Vähennyksen poistumaa koskevia sääntöjä muutettiin siten, että verovelvollisen puhtaan ansiotulon ylittäessä 16 000 euroa vähennyksen määrä pienenesi 5,5 prosentilla puhtaan ansiotulon 16 000 euroa ylittävältä osalta.

2.1.5 Perusvähennys

Vuoden 2022 verotuksessa myönnettävästä kunnallisverotuksen perusvähennyksestä säädetään tuloverolain 106 §:ssä. Säännöksen mukaan verovelvollisen luonnollisen henkilön tulosta vähennetään 3 740 euroa, jos hänen puhdas ansiotulonsa ei muiden vähennysten tekemisen jälkeen ole mainittua määrää suurempi. Jos puhtaan ansiotulon määrä muiden vähennysten jälkeen ylittää täyden perusvähennyksen määrän, vähennystä pienennetään 18 prosentilla yli menevän tulon määrästä.

Koska perusvähennys myönnetään muiden tulosta tehtävien vähennysten tekemisen jälkeen, vähennys kohdistuu päivärahatulon-, palkkatulon- ja eläketulonsaajalla eri tulotasoille mainituista tuloista tehtävien erilaisten vähennysten vuoksi. Perusvähennys tulee täysimääräisenä myönnettäväksi päivärahatuloa saavalla 3 740 euron vuosituloilla, palkkatuloa saavalla noin 7 800 euron ja eläketuloa saavalla noin 12 200 euron vuosituloilla. Perusvähennyksen vaikutus ulottuu päivärahatulonsaajalla noin 24 500 euron vuosituloille, palkkatulonsaajalla noin 31 100 euron ja eläketulonsaajalla noin 25 900 euron vuosituloille.

Sote-uudistuksen yhteydessä kunnallisverotuksen perusvähennystä koskevaa pykälää muutettiin 1.1.2023 alkaen lailla 619/2021. Veropohjien yhdistämiseksi kunnallisverotuksen perusvähennys muutettiin perusvähennykseksi, joka myönnetään samoin perustein ja saman suuruisena valtionverotuksessa ja kunnallisverotuksessa. Vähennyksen rakenne säilyi muuten samana. Vähennyksen enimmäismääräksi säädettiin tässä yhteydessä 3 540 euroa.

2.2 Työtulovähennys

2.2.1 Työtulovähennyksen määräytyminen

Työtulovähennyksestä säädetään tuloverolain 125 §:ssä. Työtulovähennys tehdään ensisijaisesti ansiotulosta valtiolle suoritettavasta tuloverosta. Siltä osin kuin ansiotulosta valtiolle suoritettava tulovero ei riitä vähennyksen tekemiseen vähennys tehdään kunnallisverosta, sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksusta ja kirkollisverosta näiden verojen suhteessa. Vähennys lasketaan verovelvollisen veronalaisten palkkatulojen, muusta toiselle suoritetusta työstä, tehtävästä tai palveluksesta saatujen ansiotulojen, ansiotulona pidettävien käyttökorvausten, ansiotulona verotettavan osingon, jaettavan yritystulon ansiotulo-osuuden sekä yhtymän osakkaan elinkeinotoiminnan tai maatalouden ansiotulo-osuuden perusteella. Vähennys tehdään ennen muita tuloverosta tehtäviä vähennyksiä.

Vuoden 2022 verotuksessa työtulovähennys on 13 prosenttia vähennykseen oikeuttavien tulojen 2 500 euroa ylittävältä osalta. Vähennyksen enimmäismäärä on kuitenkin 1 930 euroa. Vähennys

nyksen määrä pienenee 1,96 prosentilla puhtaan ansiotulon 33 000 euroa ylittävältä osalta. Vähennys tehdään ennen muita tuloverosta tehtäviä vähennyksiä. Kun puhdas ansiotulo ylittää noin 132 200 euroa, työtulovähennystä ei enää myönnetä.

Sote-uudistukseen liittyvän rahoituslainsäädännön säätämisen yhteydessä muutettiin myös tuloverolain työtulovähennystä koskevaa pykälää lailla 619/2021. Työtulovähennys on yksi veroperusteista, joita muuttamalla toteutetaan sote-uudistuksessa tapahtuva verotuksen siirto kunnallisverosta valtionveroon, kun sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden rahoitusvastuu siirtyy kunnilta valtiolle. Vuoden 2023 alusta voimaan tulevaksi säädetyn 125 §:n 2 momentin mukaan vähennys on 10,3 prosenttia vähennykseen oikeuttavien tulojen määrästä. Vähennyksen enimmäismäärä on 1 800 euroa. Vähennyksen määrä pienenee 1,92 prosentilla puhtaan ansiotulon 16 000 euroa ylittävältä osalta. Siltä osin kuin verovelvollisen puhdas ansiotulo ylittää 40 000 euroa, vähennyksen määrä kuitenkin pienenee 1,27 prosentilla ylittävältä osalta. Pykälän muuttamisen aikaan oli kuitenkin jo tiedossa, että sote-uudistuksen rahoituslaskelmia päivitetään vielä keväällä 2022. Päivityksen jälkeen veroperusteita, mukaan lukien työtulovähennys, on tarpeen muuttaa päivitettyjen laskelmien perusteella, eikä lailla 619/2021 säädetty 125 §:n 2 momentti siten ehdi tulla voimaan säädetyssä muodossaan.

Työtulovähennyksen tarkoituksena on ollut muun ohessa ansiotulon verotuksen keventäminen sekä työllisyyden tukeminen työn tarjontaa lisäämällä (HE 112/2008 vp). Vähennykset katsotaan verotueksi, koska ne kohdistuvat vain tietyille verovelvollisryhmälle.

Työtulovähennys lasketaan työtulon perusteella ja tehdään ansiotuloverosta. Palkkatuloista maksetaan ainoastaan palkansaajamaksuja, eikä lainkaan tuloveroa noin 16 000 euron vuosituloille saakka. Tästä johtuen työtulovähennystä kasvattamalla ei voida kasvattaa sellaisten henkilöiden käteen jäävää tuloa, jotka saavat ainoastaan pientä palkkatuloa.

2.2.2 Eläkeläisen saaman työtulon verotus ja työllistymisen kannustimet

Eläkkeensaaja voi tehdä työtä eläkkeellä ollessaan. Vanhuuseläkkeen (työeläke ja kansaneläke) aikana henkilö voi työskennellä vapaasti, koska palkkatulo ei vaikuta vanhuuseläkkeen määrään. Sen sijaan esimerkiksi työkyvyttömyyseläkkeeseen liittyy työskentelyä koskevia rajoituksia.

Koska eläkkeensaajan palkkatuloa verotetaan lähtökohtaisesti kuten palkkatuloa yleensä, siitä myönnetään myös samat vähennykset kuin muustakin palkkatulosta. Eläkkeensaajan saaman palkkatulon perusteella voidaan siten myöntää tulonhankkimisvähennys (TVL 95 §:n 1 momentin 1 kohta), puhtaasta ansiotulosta vähentää kunnallisverotuksen ansiotulovähennys (TVL 105 a §) ja verosta tehdä työtulovähennys (TVL 125 §). Perusvähennys koskee kaikkia, etenkin pienituloisia ansiotulon saajia. Eläkkeensaajan saama palkkatulo vaikuttaa kuitenkin eläkkeiden verotukseen esimerkiksi siten, että eläkkeensaajan saamat palkkatulot pienentävät eläketulovähennystä.

Verotuksessa myönnettävien vähennysten lisäksi palkasta käteen jäävät tulot kasvavat vanhuuseläkkeellä myös siksi, että sosiaalivakuutusmaksujen rasitus kevenee iän karttuessa. Tosin maksujen pienentyminen kasvattaa hieman muiden verojen määrää.

Osittain eläkkeestä ja osittain palkasta koostuvien tulojen verokohtelu on edellä mainituista syistä jo nykyään usein varsin edullista. Palkasta ja eläkkeestä koostuvien tulojen verotus on yleensä edullisempaa kuin, jos sama kokonaistulo olisi pelkkää palkkaa tai eläkettä. Siten eläketuloa saavalle työn tekeminen on jo nyt varsin kannattavaa.

2.2.3 Ikääntyneiden työllisyys

Ikääntyneiden työvoimaan osallistuminen ja työllisyys ovat kasvaneet koko 2000-luvun. Vielä 1990-luvulla ikääntyneiden työllisyysasteet erityisesti 60—64-vuotiaiden, mutta myös 55—59-vuotiaiden keskuudessa olivat hyvin matalia. Sen jälkeen työllisyyskehitys on parantunut vuosi vuodelta. Vahvistunut työllisyys näkyy ikäluokkien parantuneena tulokehityksenä muihin ikäluokkiin verrattuna. Positiivinen tulokehitys perustuu palkkatuloja saavien osuuden kasvuun.¹

Myös Eläketurvakeskuksen tilastojen mukaan ikääntyneiden työllisyysaste on noussut voimakkaasti 2000-luvulla. Vuosituhannen alussa luku oli puolet nykyisestä. Viime vuosina työllisyysastetta on parantanut erityisesti eläkeuudistuksessa sovittu eläkeiän nosto. Eläketurvakeskuksen mukaan 60–64-vuotiaiden työllisyysaste (56,9 %) nousi puoli prosenttiyksikköä vuonna 2021.²

Positiivisesta työllisyyskehityksestä huolimatta ikääntyneiden työllisyysasteet Suomessa ovat selkeästi pohjoismaisia verrokkimaita alempana. Korkeaa työllisyysastetta muissa Pohjoismaissa selittää osittain korkeampi osa-aikaisen työn osuus.

Ikääntyneiden työntekoa voidaan tarkastella esimerkiksi työllisyysasteen ja työvoimaosuuden käsitteiden kautta. Näihin seikkoihin vaikuttaa ratkaisevasti eläkkeelle siirtyminen. Vanhuuseläkkeen alaikäraja vuonna 2021 oli 63 vuotta ja 9 kuukautta, jonka saavuttivat 1.4.1957–31.12.1957 syntyneet. Eläketurvakeskuksen tilastojen mukaan 63 vuotta oli yleisin ikä siirtyä eläkkeelle sekä vuonna 2020 että vuonna 2021.³

Ikääntyneiden työvoimaosuuteen vaikuttavat vanhuuseläkkeelle siirtymisen lisäksi myös esimerkiksi työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyminen tai työntöön vapaaehtoinen lopettaminen ennen vanhuuseläkkeen alaikärajan saavuttamista.

Eläkkeelle siirtymistä koskevien tietojen lisäksi ikääntyneiden työmarkkina-asemaa voidaan kuvata esimerkiksi alla olevan taulukon avulla. (Tilastokeskuksen työvoimatutkimus, vuosi 2020, sukupuolet yhteensä, tuhatta henkilöä)

Ikä-ryhmä	Työikäinen väestö	Työvoima	Työlliset	Työttömät	Työvoimaosuus,%	Työllisyysaste,%	Työttömyysaste,%
15-74	4133	2704	2495	209	65,4	60,4	7,7
55	75	65	62	3	87,5	83,6	4,4
56	70	59	54	5	84,5	77,4	8,3
57	75	64	60	4	85,4	80	6,3
58	72	59	55	4	81	75,6	6,7
59	77	60	56	4	78,8	73,1	7,3

¹ Ikääntyneiden työllisyyden edistämiskeinoja valmistelevan työryhmän loppuraportti, 11.3.2019. Saatavilla: https://api.hankeikkuna.fi/asiakirjat/d2b523c5-77e2-4709-b404-b330f71deab2/f9e4ed0a-6852-4f08-8e43-0e46ec6b50cc/JULKAISU_20190311125000.PDF

² [Eläkkeellesiirtymisikä vahvassa nousussa jo toista vuotta - Eläketurvakeskus \(etk.fi\)](#)

³ [Suomen työeläkkeensaajat \(SVT\) - Eläketurvakeskus \(etk.fi\)](#) ja [Suomen työeläkkeensaajat 2020 - Eläketurvakeskus \(etk.fi\)](#)

Ikä-ryhmä	Työikäinen väestö	Työvoima	Työlliset	Työttömät	Työvoimaosuus,%	Työllisyysaste,%	Työttömyysaste,%
60	68	53	49	4	78,1	71,8	8,1
61	70	50	46	4	70,9	64,9	8,5
62	76	50	46	5	66,6	60,5	9,1
63	71	39	36	3	54,5	51,1	6,4
64	74	21	20	1	28,7	26,8	6,4
65	71	14	13	0	19,2	18,7	.
66	71	13	12	0	17,7	17,3	.
67	72	11	11	0	15,2	15	.
68	70	8	8	0	11,7	11,6	.
69	71	6	6	0	8	7,8	.
70	73	6	6	0	8,5	8,5	.
71	73	6	6	.	8,8	8,8	.
72	78	5	5	0	6,2	6,1	.
73	74	4	4	.	5,4	5,4	.
74	59	4	4	.	5,9	5,9	.

Työvoimatutkimuksen perusteella voidaan todeta, että 60-vuotiaiden työllisyysaste⁴ on vuonna 2020 ollut 71,8 %, kun taas 63-vuotiaiden ryhmässä se oli 51,1 %, 65-vuotiaiden ryhmässä enää 18,7 % ja 70-vuotiaiden ryhmässä 8,5 %. Työllisyysaste koko 15—74-vuotiaiden ryhmässä oli samana vuonna 60,4 %. Työllisyysaste laskee alle koko työvoiman keskiarvon 63-vuotiailla ja jatkaa tämän jälkeen laskuaan.

Työvoimatutkimuksen mukaan työvoimaosuus⁵ on ollut 60-vuotiailla vuonna 2020 ollut 78,1 %, kun taas 63-vuotiaiden ryhmässä se oli 54,5 %, 65-vuotiaiden ryhmässä enää 19,2 % ja 70-vuotiaiden ryhmässä 8,5 %. Työvoimaosuus koko 15—74-vuotiaiden ryhmässä oli samana vuonna 65,4 %. Työllisyysaste laskee alle koko työvoiman keskiarvon 63-vuotiailla ja jatkaa tämän jälkeen laskuaan.

Tilastosta voidaan havaita, että työvoimaosuus alkaa kuitenkin laskea jo ennen 63 vuoden eli alimman vanhuuseläkeiän saavuttamista. Esimerkiksi 61-vuotiailla osuus on enää 70,9 %, kun vielä 59-vuotiailla se on 78,8 %. Samoin työllisyysasteessa tapahtuu laskua, kun 61-vuotiaiden työllisyysaste on 64,9 %, kun vielä 59-vuotiailla se on 73,1 %. Tilastojen perusteella työllisten määrä alkaa ikäryhmissä siten laskea jo ennen alimman lakisääteisen eläkeiän saavuttamista.

⁴ Työllisyysaste = Työllisyysaste on työllisten prosenttiosuus väestöstä. Virallinen työllisyysaste lasketaan 15-64-vuotiaiden työllisten prosenttiosuutena samanikäisestä väestöstä. (Tilastokeskus)

⁵ Työvoimaan kuuluvat kaikki ne 15-74 -vuotiaat henkilöt, jotka tutkimusviikolla olivat työllisiä tai työttömiä. Työvoimaosuus lasketaan työvoimaan kuuluvien prosenttiosuutena työikäisestä 15–74-vuotiaasta väestöstä. Työvoimaosuus kertoo halukkuudesta kuulua työvoimaan.

Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksesta voidaankin havaita selvä laskeva trendi sekä ikääntyvien työvoimaosuudessa että työllisyysasteessa.

2.3 Asunnon ja työpaikan välisten matkakustannusten perusteella myönnettävä vähennys

2.3.1 Asunnon ja työpaikan välisten matkakustannusten enimmäismäärä ja kilometrikohtaisen vähennyksen määrä

Asunnon ja työpaikan välisten matkakustannusten vähentämisestä säädetään tuloverolain 93 §:ssä. Pykälän 1 momentin mukaan ansiotulon hankkimisesta johtuneina menoina pidetään myös matkakustannuksia asunnosta työpaikkaan ja takaisin halvimman kulkuneuvon käyttökustannusten mukaan laskettuna. Näitä matkakustannuksia voidaan kuitenkin vähentää enintään 7 000 euroa ja vain siltä osin kuin ne ylittävät verovuonna 750 euroa (omavastuuosuus).

Pykälän 2 momentin mukaan jos 1 momentissa tarkoitettuna halvimpana kulkuneuvona pidetään muuta kuin julkista kulkuneuvoa, vähennystä laskettaessa otetaan huomioon se kohtuullinen kustannusten lisäys, joka aiheutuu kulkuneuvon käytöstä asunnon ja työpaikan välisiin matkoihin. Verohallinto määrää vuosittain tarkemmin vähennyksen laskentaperusteista.

Tuloverolain 93 §:n 1 ja 2 momenttia muutettiin väliaikaisesti 1.7.2022 voimaan tulleella lailla 426/2022. Muutoksia sovelletaan verovuoden 2022 verotuksessa. Matkakuluvähennyksen enimmäismäärä korotettiin 7 000 eurosta 8 400 euroon. Lisäksi pykälään lisättiin säännökset matkakuluvähennyksen kilometrikohtaisesta määrästä. Väliaikaisen säännöksen mukaan matkakuluvähennyksen määrä on 0,30 euroa kilometriltä, jos vähennys myönnetään oman auton käyttökustannusten mukaan. Myönnettäessä vähennys käyttöetuauton mukaan vähennyksen määrä on 0,24 euroa kilometriltä. Verohallinto määrää tarkemmin vähennyksen laskentaperusteista muiden kulkuneuvojen osalta.

Tavallisesti Verohallinto tekee päätöksen muun kuin julkisen liikenteen käytön perusteella tehtävän matkakuluvähennyksen määrästä vuosittain marraskuussa kyseisen vuoden hintakehityksestä saatujen tietojen perusteella. Verohallinto ottaa matkakuluvähennyksen määrää vahvistaessaan huomioon ne kohtuulliset kustannusten lisäykset, jotka verovelvolliselle aiheutuvat oman auton käyttämisestä asunnon ja työpaikan väliseen matkaan. Näitä lisäkustannuksia ovat lähinnä auton muuttuvat kustannukset kuten rengaskulut, korjaus- ja huoltokulut, polttoainekulut sekä se auton pääoma arvon aleneminen, joka aiheutuu autolla ajetuista lisäkilometreistä. Verohallinnon 4.11.2021 antaman päätöksen mukaan vähennys oman auton käytön mukaan oli 0,25 euroa kilometriltä vuonna 2021 (Verohallinnon päätös matkakuluvähennyksen määrästä vuodelta 2021 toimitettavassa verotuksessa, säädöskokoelmanumero 911/2021).

Koska vuoden 2022 osalta kilometrikohtaisen vähennyksen määrästä säädettiin poikkeuksellisesti tuloverolain 93 §:n 2 momentissa, Verohallinto ei tee marraskuussa 2022 päätöstä vuositaisista päätöistä matkakuluvähennyksen määrästä vuodelle 2022 siltä osin kuin vähennyksen määrästä on säädetty laissa eli oman auton ja käyttöetuauton osalta.

Verovuodelle 2022 tehty tilapäinen korotus matkakuluvähennyksen enimmäismäärään ja oman auton käytön ja käyttöetuauton perusteella myönnettävän kilometrikohtaisen vähennyksen määrään perustui liikennepolttoaineiden hinnan voimakkaaseen nousuun alkuvuonna 2022. Hallitus päätti kompensoida polttoaineen hinnan nousua erityisesti henkilöille, jotka tarvitsevat autoa asunnon ja työpaikan välisiin matkoihinsa. Lakimuutosten tarkoituksena oli sekä polttoaineen hinnan nousun kompensoiminen että työnteon tukeminen. Kilometrikohtaisen vähennyksen säätäminen lailla kesken verovuotta mahdollisti korotuksen huomioon ottamisen myös ennak-

koperinnässä verovelvollisten verokorteilla. Jos Verohallinto olisi tehnyt tavalliseen tapaan päätöksen vähennyksen määrästä marraskuussa 2022, mahdollinen korotus olisi ollut mahdollista ottaa huomioon vasta verotuksen toimittamisen yhteydessä.

2.3.2 Asunnon ja työpaikan välisten matkakustannusten omavastuun alentaminen

Tuloverolain 93 §:n 4 momentissa säädetään, että jos verovelvollinen on verovuoden aikana saanut työttömyysturvalain mukaista työttömyyspäivärahaa, työmarkkinatukea tai päivärahaa toimeentulon turvaamiseksi, hänen omavastuuosuuttaan pienennetään 70 eurolla jokaiselta täydeltä korvauskuukaudelta. Omavastuuosuus on kuitenkin vähintään 140 euroa. Täyteen korvauskuukauteen katsotaan kuuluvan 21,5 korvauspäivää vastaava määrä. Verotuskäytännössä työttömyyskorvaukseen oikeuttavat päivät lasketaan yhteen vuositasolla, jonka perusteella määräytyy, kuinka monelta kuukaudelta verovelvollinen on oikeutettu omavastuun alentamiseen. Työtön on oikeutettu omavastuun alentamiseen myös siltä ajalta, kun hän työskentelee osaaikaisesti, satunnaisesti, sivutoimisesti tai hänen työaikaansa on lyhennetty. Näiltä ajoilta maksettu soviteltu työttömyysetuus muunnetaan omavastuuta laskettaessa täysiksi korvauspäiviksi.

Työttömänä olleiden henkilöiden omavastuuosuuden alennus on ollut voimassa vuoden 1999 alusta alkaen. Alennusta perusteltiin hallituksen esityksessä (HE 129/1998 vp) muun ohessa sillä, että matkakuluvähennyksen omavastuuosuus voi vaikuttaa työttömän halukkuuteen vastaanottaa työtä, kun samansuuruisista kuukausittaisista matkakustannuksista vain osan vuotta työssä oleva voi saada työkuukautta kohti pienemmän vähennyksen kuin koko vuoden työssä käynyt. Matkakuluvähennyksen omavastuuosuudella katsottiin siten olevan merkitystä työllisyyden kannalta.

Tuloverolaissa ei ole säädetty muista poikkeuksista matkakustannusten omavastuuosuuteen.

2.3.3 Perhevapaat ja yhteiskunnan tuet

Perhevapailla tarkoitetaan erityisäitiys-, äitiys-, isyys- ja vanhempainvapaata, osittaista vanhempainvapaata, hoitovapaata, osittaista hoitovapaata, tilapäistä hoitovapaata ja muita pakottavia poissaoloja perhesyistä johtuen. Oikeus perhevapaisiin perustuu työsopimuslakiin. Perhevapaan aikana Kansaneläkelaitos (Kela) maksaa erilaisia vanhempainpäivärahoja. Kela toimittaa tiedot tulorekisteriin maksetuista etuuksista viiden kalenteripäivän kuluessa maksupäivästä.

Vanhempainpäivärahojen tarkoitus on korvata raskauden, synnytyksen tai lapsen hoidon vuoksi ansiotyöstään pois jäävälle vanhemmalle vapaasta aiheutuvaa ansionmenetystä tai taata perusturva. Vanhempainpäivärahaoikeudesta ja vanhempainpäivärahakausista säädetään sairausvakuutuslain (1224/2004) 9 luvussa. Vanhempainpäivärahoja ovat äitiys-, erityisäitiys-, isyys- ja vanhempainraha. Kummankin vanhemman on myös mahdollista käydä osa-aikatyössä, jolloin molemmille maksetaan osittaista vanhempainrahaa.

Vanhempainpäivärahan jälkeen lapsen hoidosta hoitovapaan ajalta maksetaan lastenhoidon tukea. Lisäksi hoitovapaan aikana voi saada kuntalisää. Lastenhoidon tukia ovat kotihoidon tuki, yksityisen hoidon tuki, joustava hoitoraha ja osittainen hoitoraha. Lastenhoidon tuista säädetään laissa lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta (1128/1996).

Perhevapaat uudistuivat 1.8.2022 alkaen. Työntekijä saa uuden lain mukaisia vanhempainpäivärahoja, jos lapsen laskettu aika on 4.9.2022 tai sen jälkeen tai jos adoptiolapsi otetaan hoitoon 31.7.2022 tai sen jälkeen. Perhevapaauudistus muuttaa vanhempainvapaiden ja niistä maksettavien vanhempainpäivärahojen kestoa ja ajankohtaa. Vanhempainpäivärahoja ovat jatkossa erityisraskausraha, raskausraha ja vanhempainraha sekä osittainen vanhempainraha. Kaikki edellä

mainitut ovat vanhempainpäivärahoja, joista säädetään sairausvakuutuslain 9 luvussa. Lastenhoidon tukeen ei ole tämän uudistuksen myötä tulossa muutoksia.

Uudet ja vanhat vanhempainpäivärahat ovat käytössä rinnakkain yli kaksi vuotta.

2.4 Tunnustuspalkintojen verovapaus

2.4.1 Tunnustuspalkintojen veronalaisuutta koskeva sääntely

Stipendien, apurahojen ja tunnustuspalkintojen veronalaisuudesta säädetään tuloverolain 82 §:ssä. Pykälän 1 momentin 1 ja 2 kohdan mukaan veronalaista tuloa ei ole stipendi tai muu apuraha, joka on saatu opintoja tai tieteellistä tutkimusta tahi taiteellista toimintaa varten eikä tieteellisen, taiteellisen tai yleishyödyllisen toiminnan tunnustukseksi saatu palkinto.

Pykälän 2 momentin mukaan valtiolta, kunnalta, hyvinvointialueelta tai muulta julkisyhteisöltä taikka Pohjoismaiden neuvostolta saadut stipendit, opintorahat ja muut apurahat sekä palkinnot ovat verovapaita ilman ylärajaa. Muilta kuin julkisyhteisöiltä tai Pohjoismaiden neuvostolta saadut stipendit, opintorahat, muut apurahat sekä palkinnot ovat kuitenkin veronalaisia siltä osin kuin niiden sekä julkisyhteisöiltä ja Pohjoismaiden neuvostolta saatujen stipendien, muiden apurahojen, opintorahojen ja palkintojen yhteenlaskettu määrä tulon hankkimisesta ja säilyttämisestä johtuneiden menojen vähentämisen jälkeen ylittää verovuonna valtion taiteilija-apurahan vuotuisen määrän. Taiteen edistämiskeskus vahvistaa vuosittain verovapaan taiteilija-apurahan määrän. Vuonna 2022 valtion taiteilija-apurahan määrä on 24 761,09 euroa. Stipendit, opintorahat ja muut apurahat sekä palkinnot ovat sen verovuoden tuloa, jona ne maksetaan.

Tuloverolain 82 §:n 3 momentin mukaan valtiovarainministeriö voi hakemuksesta päättää, että pykälässä tarkoitettu tieteellisen, taiteellisen tai yleishyödyllisen toiminnan tunnustuksena saatu palkinto on koko määrältään verosta vapaata tuloa. Tunnustuspalkintoja koskeva sääntely on ollut pääpiirteiltään voimassa nykyisessä muodossaan vuodesta 1975. Vuoden 1974 tulo- ja varallisuusverolakia (1043/1974) säädettyä stipendien, apurahojen ja tunnustuspalkintojen täydestä verovapaudesta luovuttiin ja verovapaus rajattiin 15 000 markkaan. Tässä yhteydessä kuitenkin valtiovarainministeriölle säädettiin mahdollisuus myöntää hakemuksesta verovapaus tunnustuspalkinnoille koko määrästä.

Tunnustuspalkinnon verovapautta haetaan valtiovarainministeriöltä vapaamuotoisella hakemuksella. Verovapautta ei myönnetä palkinnolle itselleen, vaan verovapauspäätöksen kohteena on yksittäinen jaettu palkinto ja sen saaja. Hakemuksen tekemiselle ei ole säädetty laissa määrittämiä ehtoja. Jos tunnustuspalkinnolle myönnetään verovapaus, verovelvollinen voi ilmoittaa palkinnon verovapaudesta veroilmoituksessaan. Jos verovelvollisen palkinnon saamisvuoden verotus on jo ehtinyt päättyä, hän voi tehdä oikaisuvaatimuksen verotuksestaan. Tunnustuspalkintoa, jolle valtiovarainministeriö on myöntänyt verovapauden, ei oteta lainkaan huomioon laskettaessa tuloverolain 82 §:n 2 momentin mukaista verovapautta ja veronalaista osuutta muille verovelvollisen saamille apurahoille ja stipendeille.

Verohallinnon ennakonpidätysvelvollisuudesta vapauttamisesta tekemän päätöksen (988/2019) 1 §:n 13 kohdan mukaan tuloverolain 82 §:ssä tarkoitettua veronalaista stipendistä, apurahasta tai tunnustuspalkinnosta ei toimiteta ennakonpidätystä. Apurahan ja tunnustuspalkinnon maksajan on ilmoitettava luonnollisille henkilöille myöntämänsä tuloverolain 82 §:n mukaiset apurahat, stipendit ja tunnustuspalkinnot Verohallinnolle vuosi-ilmoituksella. Apurahat on ilmoitettava, jos samalle henkilölle maksetut suoritukset ovat vähintään 1 000 euroa vuodessa. Vuosi-ilmoitus on annettava viimeistään suorituksen maksuvuotta seuraavan tammikuun 31.

päivänä. Tuloverolain 82 §:n mukaisia apurahoja, stipendejä ja tunnustuspalkintoja ei ilmoiteta tulorekisteriin.

Valtiovarainministeriö on tehnyt viime vuosina vuosittain vajaa sata hyväksyttyä tunnustuspalkintojen verovapauspäätöstä. Palkinnot ovat jakautuneet jakoperusteensa perusteella siten, että tieteellisen toiminnan tunnustukseksi myönnettyjen palkintojen osuus on ollut noin 27 prosenttia ja taiteellisen toiminnan noin 65 prosenttia. Yleishyödyllisen toiminnan tunnustukseksi jaetuja palkintoja on ollut myönnettyistä verovapauspäätöksistä noin 8 prosenttia. Vuosina 2019–2021 verovapaiden palkintojen suuruus on vaihdellut 500 ja 332 000 euron välillä. Alla olevassa taulukossa on jaoteltu verovapaushakemuksissa tarkoitettuja palkintoja suuruuden mukaan.

Taulukko: Hyväksyttyjen päätösten määrät palkinnon arvon mukaan vuosina 2019–2021

Vuosi	alle 5 000 €	5 000- 20 000 €	20 001- 50 000 €	50 001- 100 000 €	yli 100 000 €	Yhteensä
2019	7	54	19	1	1	82
2020	5	54	12	0	1	72
2021	25	86	21	1	2	135
Yhteensä	37	194	52	2	4	289

Yllä olevasta taulukosta voidaan havaita, että vuosina 2019–2021 verovapauspäätöksistä noin 80 prosenttia koski alle 20 000 euron suuruisia palkintoja. Noin kaksi kolmasosaa päätöksistä koski suuruudeltaan 5 000 ja 20 000 euron välillä olevia palkintoja. Verovapauspäätöksissä palkinnon suuruuden keskiarvo oli noin 17 000 euroa ja mediaanisuuruus noin 12 000 euroa. Yli 50 000 euron suuruisia palkintoja koskevia päätöksiä on ollut vain yksittäisiä viime vuosina.

2.4.2 Arviointia valtiovarainministeriön roolista tunnustuspalkintojen verovapauden myöntäjänä

Perustuslain 81 §:n 1 momentin mukaan valtion verosta säädetään lailla, joka sisältää säännökset verovelvollisuuden ja veron suuruuden perusteista sekä verovelvollisen oikeusturvasta. Perustuslain 121 §:n 3 momentin mukaan kunnilla on verotusoikeus. Lailla säädetään verovelvollisuuden ja veron määräytymisen perusteista sekä verovelvollisen oikeusturvasta.

Verohallinnosta annetun lain (503/2010) 1 §:n mukaan verotusta varten on valtiovarainministeriön alainen Verohallinto. Lain 2 §:n 1 momentin mukaan Verohallinnon tehtävänä on verotuksen toimittaminen, verovalvonta, verojen ja maksujen kanto, perintä ja tilitys sekä veronsaajien oikeudenvalvonta sen mukaan kuin erikseen säädetään. Pykälän 2 momentissa Verohallinnon tehtäväksi säädetään lisäksi edistää oikeaa ja yhdenmukaista verotusta sekä kehittää Verohallinnon palvelukykyä.

Veroista ja niiden perusteista on siten säädettävä lailla. Verohallinnolla puolestaan on laissa säädettynä tehtävänä toimittaa verotus ja siten ratkaista verovelvollisten verotusta koskevat asiat verolainsäädäntöä soveltaen ja tulkiten. Verohallinto voi myös antaa ohjeita aineellisista ja menettelyllistä verotuskysymyksistä. Verohallinnon oikeus antaa syventäviä ja muita ohjeita perustuu verohallinnosta annetun lain 2 §:n 2 momentissa Verohallinnolle säädettyyn tehtävään

edistää oikeaa ja yhdenmukaista verotusta. Ohjeiden avulla verovelvollisia ja Verohallintoa ohjataan siten, että verotus tulisi toimitettua mahdollisimman oikein, eli toisin sanoen lain mukaisesti.

Verohallinto on valtiovarainministeriön alainen virasto. Tämä tarkoittaa sitä, että valtiovarainministeriö ohjaa Verohallinnon toimintaa. Verohallinnolle asetetaan tulostavoitteet tulosohjausprosessin mukaisesti ministeriön ja Verohallinnon välisessä tulossopimuksessa. Valtiovarainministeriössä myös valmistellaan verotusta koskeva lainsäädäntö. Koska Verohallinnolla on toimivalta toimittaa verotus, valtiovarainministeriö ei voi puuttua yksittäiseen verotusratkaisuun. Ainoastaan muutamissa poikkeustilanteissa valtiovarainministeriölle on säädetty mahdollisuus ottaa muutoin Verohallinnolle kuuluva asia ratkaistakseen. Veronkantolain (11/2018) 47 §:n mukaan valtiovarainministeriö voi ottaa Verohallinnossa käsiteltävän periaatteellisesti tärkeän verosta vapauttamista koskevan asian ratkaistavakseen. Veron vapauttamista koskevassa päätöksessä ei kuitenkaan ole kysymys verotuksen toimittamisesta, vaan jo määrätystä verosta vapauttamisesta. Tuloverolain 82 §:n 3 momentissa valtiovarainministeriölle säädetty mahdollisuus myöntää verovapaus tunnustuspalkinnolle sen sijaan tarkoittaa suoraa mahdollisuutta päättää yksittäistä verovelvollista koskevasta verotusratkaisusta. Tällainen ministeriölle annettu toimivalta on hyvin poikkeuksellista valtiovarainministeriön ja Verohallinnon muussa lainsäädännössä määriteltyihin tehtäviin ja toimivaltasuhteisiin verrattuna.

2.5 Yhteisöjen yleisen verovelvollisuuden laajennus tosiasiallisen johtopaikan perusteella

2.5.1 Yleistä

Tuloverolain 9 §:ssä säädetään yhteisöjen yleisestä ja rajoitetusta verovelvollisuudesta. Pykälää muutettiin 1.1.2021 voimaan tulleella lailla tuloverolain muuttamisesta (1188/2020). Mainitulla lailla pykälän 1 momentin 1 kohta muutettiin siten, että yleisesti verovelvollinen olisi myös ulkomailla perustettu tai rekisteröity yhteisö, jonka tosiasiallinen johtopaikka sijaitsee Suomessa. Pykälän 1 momentin 2 kohtaa muutettiin siten, että rajoitetusti verovelvollisena pidetään muuta kuin 1 kohdassa tarkoitettua ulkomaista yhteisöä. Pykälään lisättiin uusi 7 momentti, jonka mukaan 1 momentissa tarkoitettua kotimaista yhteisöllä tarkoitetaan Suomen lainsäädännön mukaisesti perustettua tai rekisteröityä yhteisöä. Pykälään lisättiin myös uusi 8 momentti, jonka mukaan 1 momentissa tarkoitettua ulkomaisen yhteisön tosiasiallinen johtopaikka sijaitsee paikassa, jossa yhteisön hallitus tai muu päätöksenteköelin tekee yhteisön tärkeimmät ylintä päivittäistä johtamista koskevat päätökset. Tosiasiallisen johtopaikan sijaintia arvioitaessa otetaan kuitenkin huomioon myös muut yhteisön organisointiin ja liiketoimintaan liittyvät olosuhteet. Yleisesti verovelvollista ulkomaista yhteisöä pidetään yleisesti verovelvollisena perustamis- tai rekisteröitymishetkestä tai tosiasiallisen johtopaikan muodostumishetkestä. Pykälään lisättiin vielä uusi 9 momentti, jonka mukaan mitä muussa tuloverolainsäädännössä säädetään suomalaisista yhteisöistä tai kotimaisista yhteisöistä, sovelletaan 1 momentin 1 kohdassa ja 8 momentissa tarkoitettuihin ulkomaisiin yhteisöihin.

Lain 1188/2020 voimaantulosäännöksen mukaan lakia sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 2021 toimitettavassa verotuksessa. Voimaantulosäännöksen mukaan tästä poiketen 9 §:n 8 momenttia sovelletaan toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa (jäljempänä ETA-valtio) perustettuun tai rekisteröityyn, sijoitusrahastolain (213/2019) 1 luvun 2 §:n 1 momentin 17 kohdassa tarkoitettuun yhteissijoitusrytykseen (jäljempänä UCITS-rahasto) sekä toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa perustettuun tai rekisteröityyn, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain (162/2014) 2 luvun 1 §:ssä tarkoitettuun vaihtoehtorahastoon (jäljempänä AIF-rahasto) ensimmäisen kerran vasta vuodelta 2023 toimitettavassa verotuksessa (jäljempänä rahastopoikkeus).

Sijoitusrahastolain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 17 kohdan mukaan *yhteissijoitusyrityksellä* tarkoitetaan sellaista muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa toimiluvan saanutta yhteistä sijoitus-toimintaa harjoittavaa yritystä, joka kotivaltionsa lainsäädännön perusteella täyttää sijoitusra-hastodirektiivin (2009/65/EY) edellytykset. Vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 2 lu-vun 1 §:n mukaan *vaihtoehtorahastolla* tarkoitetaan yhteisöä tai muuta yhteistä sijoittamista, jossa varoja hankitaan useilta sijoittajilta ja sijoitetaan määritellyn sijoituspolitiikan mukaisesti sijoittajien eduksi ja jolta ei edellytetä sijoitusrahastodirektiivin 5 artiklassa tarkoitettua lupaa. *Erikoissijoitusrahastolla* tarkoitetaan mainitun lain 16 a luvun 1 §:ssä tarkoitettua vaihtoehto-rahastoa, jonka hoidossa on noudatettava mainitussa luvussa säädettyjä velvoitteita. Sijoitusra-hastolaissa ja joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetussa laissa (203/2022) säädetyn edel-lytyksin vaihtoehtorahastolla tarkoitetaan myös sellaista yhteisöä tai muuta yhteistä sijoitta-mista ja joukkorahoituksen välitystä, jolta ei edellytetä sijoitusrahastodirektiivin 5 artiklassa tarkoitettua lupaa ja jossa varoja hankitaan joukkorahoituksella, luotonvälityksellä tai muutoin yhteisen sijoittamisen tarkoituksessa yhdeltä tai useammalta sijoittajalta ja sijoitetaan määritel-lyn sijoituspolitiikan mukaisesti sijoittajien eduksi.

Hallituksen esityksen HE 136/2020 vp mukaan siirtymäsäännös sisällytettiin lakiin, koska ylei-sen verovelvollisuuden laajentaminen tosiasiallisen johtopaikan perusteella UCITS- ja AIF-ra-hastoihin voisi lausuntopalautteen perusteella vaikuttaa Suomen kilpailukykyyn rahastojen hal-linnoinnin osalta ja lamaannuttaa markkinat niiden rahastojen osalta, joiden verostatus on jolla-kin perusteella epäselvä tai tulkinnanvarainen. Lausunnoissa tuotiin lisäksi esiin, että riittävä siirtymäaika uudelle sääntelylle on tarpeen. Hallituksen esityksessä lisäksi todettiin, että pysy-vään rahastopoikkeukseen voisi liittyä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (jäl-jempänä SEUT) 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettun valtiontuen näkökulmasta ongelmia, joita voitaisiin arvioida tarkemmin määräajan kuluessa. Määräajalla myös varmistettaisiin mahdolli-suus riittävään siirtymäaikaan, mikäli toimialaa koskeva lainsäädäntö muuttuisi.

Valtiovarainvaliokunnan mietinnössä VaVM 33/2020 vp todettiin, että esityksen mukaan val-tiovarainministeriö selvittää kahden vuoden siirtymäajan kuluessa pysyvään rahastopoikkeuk-seen Euroopan unionin valtiontukinäkökohdat. Valiokunta muistutti, että suomalaisiin rahastoi-hin verrattavat rahastot olisivat yleisestä verovelvollisuudesta huolimatta Suomessa verovapaita toimijoita. Valiokunta korosti valtiovarainministeriön selvityksen merkitystä ja riittävän laaja-alaista arviointia, mikä ottaa huomioon veropohjan turvaamisen ohella sekä verotuksen että ta-loudellisen tehokkuuden tasapainoisella tavalla. Selvityksessä tuli huomioida kansainvälinen vertailu ja arvioida myös rahastopoikkeuksen tarpeellisuus ja mahdollisuus.

2.5.2 Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen sisältyvät säännökset valtiontuesta

SEUT:n 107 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muo-dossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu sisämarkkinoille, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioi-den väliseen kauppaan.

SEUT:n 107 artiklan 2 ja 3 kohdan kriteerit täyttävät toimenpiteet voidaan katsoa määrätyissä tilanteissa sisämarkkinoille soveltuvaksi tueksi. SEUT:n 108 artiklan 4 kohdan mukaan komis-

sio voi antaa kyseisiä valtiontukimuotoja koskevia asetuksia, jollainen on esimerkiksi niin kutsuttu yleinen ryhmäpoikkeusasetus.⁶ Lisäksi komissio on määritellyt niin kutsuttuja horisonttaalisia kriteereitä suuntaviivojen ja puitteiden muodossa. Sijoitustoiminnan osalta komissio on arvioinut riskirahoitustoimenpiteiden soveltuvuutta sisämarkkinoille yleisessä ryhmäpoikkeusasetuksessa sekä suuntaviivoissa valtiontuesta riskirahoitussijoitusten edistämiseksi.⁷

Komissio on 19.7.2016 antanut tiedonannon SEUT:n 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetusta valtiontuen käsitteestä.⁸ Tiedonannossa selvennetään eri tekijöitä, jotka muodostavat valtiontuen käsitteen: yrityksen olemassaolo, toimenpiteen johtuminen valtiosta, toimenpiteen rahoittaminen valtion varoista, edun myöntäminen, toimenpiteen valikoivuus ja sen vaikutus kilpailuun ja jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Tärkein peruste mainittujen valtiontukea koskevien säännösten soveltamiselle verotustoimenpiteeseen on se, että toimenpiteellä saadaan aikaan poikkeus yleisen verojärjestelmän soveltamisesta jäsenvaltioiden tiettyjen yritysten eduksi. Valtiontukea voi siten muodostaa alempi verokanta, erityinen vähennys verotuksessa, määrätyn tulon tai tiettyjen verovelvollisten verovapaus. Komission tiedonantoon sisältyy myös kriteereitä, joiden perusteella arvioidaan SEUT 107 artiklan soveltumista sijoitusyhtiöihin, yhteissijoitusrahastoihin ja -yrityksiin.⁹

Hallituksen esityksessä HE 136/2020 vp todettiin, että pysyvään rahastopoikkeukseen liittyvät valtiontukinäkökohdat arvioidaan tarkemmin määräajan kuluessa. Valtiovarainministeriö on käynnistänyt keskustelut EU:n komission kanssa pysyvään rahastopoikkeukseen liittyvistä valtiontukinäkökohdista. Asian käsittely komissiossa on kuitenkin viivästynyt.

2.6 Rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisessa käytettävä keskimääräinen kunnallisveroprosentti

Rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annetun lain (627/1978), jäljempänä *lähdeverolaki*, 15 §:n 2 momentin mukaan rajoitetusti verovelvollisen on suoritettava verotusmenettelystä annetun lain mukaisessa järjestyksessä verotettavasta ansiotulostaan veroa valtion progressiivisen tuloveroasteikon ja keskimääräisen kunnallisveroprosentin mukaan. Kuntien keskimääräinen tuloveroprosentti on kuntien viimeksi vahvistettujen tuloveroprosenttien viimeksi toimitetun verotuksen kunkin kunnan kunnallisverotuksen verotettavalla tulolla painotettu keskiarvo neljännesprosenttiyksikön tarkkuudella ilmoitettuna.

Sote-uudistuksesta johtuen valtion tuloveroasteikkoa kiristetään ja kuntien tuloveroprosentteja alennetaan valtakuntaan kuuluvien kuntien osalta. Sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanonosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaansaattamista koskevan uudistuksen toimeenpanonosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaansaattamista koskevan uudistuksen toimeenpanonosta annetun lain (616/2021) 55 §:n mukaan kuntien vuoden 2023 tuloveroprosentteja alennetaan 12,64 prosenttiyksikköä. Tämä leikkaus koskee ainoastaan valtakunnan kuntia eli kunnan tuloveroprosentteja ei leikata Ahvenanmaan maakuntaan kuuluvissa kunnissa. Jotta Ahvenanmaalla asuvien verotus ei kiristyisi uudistuksen johdosta, tuloverolain 124 §:n 5 momenttiin on otettu säännös, jonka mukaan verovuodesta 2023 alkaen valtion tuloveroasteikon veroprosentteja

⁶ Komission asetus (EU) N:o 651/2014, annettu 17 päivänä kesäkuuta 2014, tiettyjen tukimuotojen toteuttamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi perussopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti (EUVL L 187, 26.6.2014).

⁷ Komission tiedonanto Suuntaviivat valtiontuesta riskirahoitussijoitusten edistämiseksi (EUVL C 19, 22.1.2014).

⁸ Komission tiedonanto Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetusta valtiontuen käsitteestä (EUVL C 262, 19.7.2016).

⁹ Komission tiedonanto valtiontuen käsitteestä (EUVL C 262, 19.7.2016), kappale 5.4.2.

alennetaan 12,64 prosenttiyksiköllä laskettaessa veron määrää niille verovelvollisille, joiden verotusmenettelystä annetun lain 5 §:ssä tarkoitettu kotikunta sijaitsee Ahvenanmaan maakunnassa.

Lähdeverolain 15 §:n 2 momentti pohjautuu nykytilalle eli sille, että ansiotulojen verotuksessa valtionverotuksen asteikkoa sovelletaan sekä valtakunnassa että Ahvenanmaalla ja sille, että kaikkien kuntien kunnallisveroprosentit otetaan huomioon keskimääräistä kunnallisveroa laskettaessa. Vuodesta 2023 alkaen valtion tuloveroasteikkoa sovelletaan tuloverolain 124 §:n 5 momentin nojalla muusta maasta poiketen alennettuna niille verovelvollisille, joiden kotikunta on Ahvenanmaan maakunnassa sijaitsevassa kunnassa. Vuoden 2023 kunnallisverotuksessa valtakunnassa kuntien on määrättävä vuoden 2023 tuloveroprosentiksi vuoden 2022 tuloveroprosentti vähennettynä 12,64 prosenttiyksiköllä. Ahvenanmaan maakuntaan kuuluvien kuntien osalta käytetään näiden kuntien vahvistamia kunnallisveroprosentteja ilman rajoituksia. Vuodesta 2024 alkaen käytetään sekä valtakunnassa että maakunnassa kuntien vahvistamia kunnallisveroprosentteja.

Lähdeverolain 15 §:n 2 momentin tavoitteena on, että rajoitetusti verovelvollisen verotusmenettelystä annetun lain mukainen ansiotulon verotus asetetaan keskimäärin yleisesti verovelvollisen verotusta vastaavalle tasolle. Ansiotuloa koskeva keskimääräinen kunnallisveroprosentti on sama kaikille rajoitetusti verovelvollisille. Tavoitteiden ja nykytilan säilyttämiseksi lainkohtaan on tarpeen tehdä edellä kuvatuista muualle lainsäädäntöön tehdyistä muutoksista johtuvat muutokset.

3 Tavoitteet

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi vuoden 2023 ansiotuloveroperusteet. Tavoitteena on, että ansiotulojen verotus ei kiristy ansiotason nousun ja inflaation johdosta.

Korotetun työtulovähennyksen tarkoituksena on sekä työurien pidentäminen että jo eläkkeelle siirtyneiden kannustaminen tilapäis- ja tai osa-aikatyöhön. Ensimmäinen tavoite koskee ensisijaisesti henkilöitä, jotka eivät ole vielä saavuttaneet keskimääräistä eläköitymisikää tai lakisääteistä eläkeikäänsä. Jälkimmäinen tavoite puolestaan koskee ensisijaisesti niitä, jotka ovat jo siirtyneet vanhuuseläkkeelle.

Perhevapaalla verovuoden aikana olleen henkilön omavastuuosuuden alennuksella on tarkoitus kannustaa työn vastaanottamiseen ja siten lisätä työn tarjontaa. Tarkoituksena on myös saattaa perhevapaalla osan vuotta olleet verovelvolliset samaan asemaan kuin osan vuotta työttömänä olleet.

Matkakuluvähennyksen enimmäismäärän korotusta ja oman auton sekä käyttöetuauton käytön perusteella myönnettävää kilometrikohtaista vähennystä koskevien tilapäisten säännösten jatkamisella myös verovuodelle 2023 tavoitellaan korkeana pysyneiden polttoaineen hintojen kompensoimista henkilöille, jotka tarvitsevat autoa asunnon ja työpaikan välisiin matkoihin ja jotka vastaavat polttoainekustannuksistaan itse. Muutoksilla on tarkoitus sekä vastata polttoaineen korkean hinnan aiheuttamiin lisäkustannuksiin että tukea verovelvollisten työn tekoa.

Esityksellä ehdotetaan rahastopoikkeuksen voimassaoloaikaa jatkettavaksi yhdellä vuodella. Lakimuutoksella pyritään takaamaan rahastosektorille toimintavarmuus siksi ajaksi, kun mahdollisuudet rahastopoikkeuksen säätämiseen pysyväksi selvitetään.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Keskeiset ehdotukset

4.1.1 Ansiotulojen verotus

Sote-uudistuksen verotusmuutokset

Esityksessä ehdotetaan tehtäväksi sote-uudistuksen rahoituslaskelmien päivityksestä johtuvat muutokset ansiotulojen veroperusteisiin. Sote-uudistuksessa kunnilta valtiolle siirtyvien verotulojen määrää päivitettiin keväällä 2022 tehtyjen rahoituslaskelmien perusteella. Päivityksen perusteella tehtiin uudet laskelmat osasta sote-uudistukseen liittyvistä verotusmuutoksista eli vuoden 2023 kunnallisveron leikkausprosentista sekä sote-uudistuksen voimaantulon jälkeen vuonna 2023 sovellettavista ansiotuloveroperusteista. Vuoden 2023 kunnallisveron leikkausprosentiksi säädettiin 12,64 prosenttiyksikköä lailla 702/2022. Laskelmat tehtiin vuoden 2022 tasossa. Vuodesta 2023 alkaen sovellettavista ansiotuloveroperusteista ei kuitenkaan säädetty samassa yhteydessä kuin vuoden 2023 kunnallisveroprosentin leikkauksen ja muiden sote-uudistuksen rahoitussäännösten muutoksista (HE 68/2022 vp).

Tätä esitystä varten ansiotuloverotuksen veroperusteita on päivitetty tuoreimpien ennusteiden perusteella ja siitä näkökulmasta, että sote-uudistuksen verotusmuutoksille asetetut tavoitteet toteutuvat myös vuoden 2023 tasossa laskettuna. Kunnallisveron leikkausprosenttia ei enää tässä vaiheessa päivitetä. Myöskään yhteisöveron jako-osuuksiin ei ehdoteta muutosta.

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki vuoden 2023 veroasteikosta. Lisäksi tuloverolain eläketulovähennystä, ansiotulovähennystä, perusvähennystä ja työtulovähennystä koskevia säännöksiä ehdotetaan muutettavaksi. Sote-uudistusta koskevan lainsäädännön yhteydessä lailla 620/2021 säädetty vuoden 2023 tuloveroasteikosta annettu laki ehdotetaan kumottavaksi uuden lain säätämisen yhteydessä. Vastaavasti ehdotetaan kumottavaksi lailla 619/2021 säädetty tuloverolain muutokset, jotka koskevat eläketulovähennystä (100 §), ansiotulovähennystä (105 a §), perusvähennystä (106 §) ja työtulovähennystä (125 §:n 2 momentti), ja joiden oli tarkoitus tulla voimaan 1.1.2023.

Muut muutokset ansiotuloveroperusteisiin

Hallitusohjelman mukaisesti ansiotuloveroperusteisiin ehdotetaan lisäksi tehtäväksi indeksitarkistus kaikilla tulotasoilla 3,5 prosentin ansiotuloindeksin mukaisesti. Valtiovarainministeriön syksyn 2022 ennusteen mukainen arvio kuluttajahintaindeksin muutoksesta vuonna 2022 on 3,2 prosenttia ja ansiotasoindeksin muutoksesta 3,5 prosenttia. Indeksitarkistus ehdotetaan toteutettavaksi korottamalla progressiivisen tuloveroasteikon kaikkia tulo- ja tulorajoja sekä kasvattamalla perusvähennyksen enimmäismäärää. Lisäksi kasvatetaan työtulovähennyksen enimmäismäärää, tulo- ja tulorajaa sekä kertymä- ja poistumaprosentteja.

Kokonaisuutena katsottuna työn verotus kiristyy kaikilla tulotasoilla lukuun ottamatta tulovälejä noin 23 400–28 600 ja 34 400–43 800 euroa vuodessa ansaitsevat, kun otetaan huomioon ansiotason nousu sekä palkansaajan veronluonteisten maksujen muutokset. Keskituloisen kohdalla verotus kiristyy noin 0,05 prosenttiyksiköllä ja enimmillään noin 0,39 prosenttiyksiköllä.

4.1.2 Työtulovähennyksen korottaminen 60 vuotta täyttäneillä

Työtulovähennystä ehdotetaan korotettavaksi ikäperusteisesti 60 vuotta täyttäneillä verovelvollisilla. Korotus toteutettaisiin korottamalla vähennyksen enimmäismäärää asteittain yli 60-vuotiailla verovelvollisilla. Vähennyksen enimmäismäärää korotettaisiin seuraavasti:

- ennen verovuoden alkua 60 vuotta täyttäneille 200 eurolla,
- ennen verovuoden alkua 62 vuotta täyttäneille 400 eurolla ja
- ennen verovuoden alkua 65 vuotta täyttäneille 600 eurolla.

Työtulovähennys määräytyisi muilta osin samalla tavalla yli 60-vuotiailla kuin nuoremmillakin. Vähennyksen määrä pienenesi siten 60 vuotta täyttäneillä samoilla perusteilla kuin muillakin tulojen määrän kasvaessa.

Yli 60-vuotiaille myönnettävän korotetun työtulovähennyksen tarkoituksena on edistää säännöksessä tarkoitettun iän saavuttaneiden henkilöiden työllisyyttä. Säännökseen sisältyvien porrastusten eli iän myötä kasvavan vähennyksen määrän tarkoituksena on ottaa huomioon se, että tilastollisesti verovelvollisten työllisyysaste laskee sitä enemmän mitä iäkkäämmästä henkilöstä on kysymys.

Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen tuloksista voidaan havaita, että työllisyysaste alkaa laskea selvästi 60 ikävuoden kohdalla. Samoin työttömyysaste nousee 60 ikävuoden jälkeen. Hallitusohjelman tavoitteena on nostaa työllisyysastetta ja työllisten määrää. Tältä kannalta on perusteltua ajoittaa työtulovähennyksen korotuksen ensimmäinen porras juuri 60-vuotiaisiin.

Työllisyysaste jatkaa jyrkkää laskemista 60 ikävuoden jälkeen. Kun työllisyysaste oli 60 vuoden iässä 71,8 prosenttia, niin keskimääräisessä eläköitymisiässä, 63 vuotta, työllisyysaste on enää 51,1 prosenttia. Työllisyysaste 65-vuotiailla on pudonnut jo 26,8 prosenttiin. Esityksen mukaan työtulovähennyksen korotus kasvaa 60 vuoden ikärajan lisäksi 62 vuotta ja 65 vuotta täyttäneille. Työtulovähennyksen korotuksen porrastamisella pyritään parempaan kannustusvaikutukseen. Portaiden ajoittaminen 60, 62 ja 65 vuotta täyttäneisiin perustuu työllisyysastetta, työllisten määrää ja työttömyysastetta koskeviin tilastotietoihin.

Palkasta ja eläkkeestä koostuvien tulojen verotus on yleensä edullisempaa kuin, jos sama kokonaistulo olisi pelkkää palkkaa tai eläkettä. Siten eläketuloa saavalle työn tekeminen on jo nyt varsin kannattavaa. Työtulovähennyksen enimmäismäärän korottaminen yli 60-vuotiailla tekee työn tekemisen eläkkeellä ollessa hieman nykyistä kannustavammaksi, jos palkkatulon määrä ylittää 17 500 euroa vuodessa. Työtulovähennyksen ikään perustuvan korotuksen yhtenä tavoitteena on kannustaa ikääntyneitä jatkamaan pidempään työelämässä. Palkasta ja eläkkeestä koostuvien tulojen edullisella verokohtelulla saattaa olla toisaalta myös vaikutusta eläkkeellejäämispäätöksen tekemiseen, jos henkilön tarkoituksena on jatkaa osin työskentelyä eläkkeellä ollessa. Palkan ja eläkkeen yhdistelmän edullinen verokohtelu voi tietyissä tilanteissa lieventää nettotulojen pienentymistä työelämästä eläkkeelle siirryttäessä ja siten vaikuttaa halukkuuteen siirtyä eläkkeelle kokopäiväisen työskentelyn sijaan.

4.1.3 Matkakuluvähennyksen enimmäismäärän ja kilometrikohtaisen vähennyksen korotuksen jatkaminen vuodelle 2023

Verovuonna 2022 tilapäisesti sovellettavia säännöksiä asunnon ja työpaikan välisten matkakustannusten perusteella myönnettävän vähennyksen enimmäismäärästä jatkettaisiin myös verovuodelle 2023. Matkakuluvähennyksen enimmäismäärä olisi verovuonna 8 400 euroa. Oman auton ja käyttöetuauton käytön perusteella myönnettävästä kilometrikohtaisesta vähennyksestä säädettäisiin tuloverolaissa myös verovuotta 2023 koskien. Vähennyksen määrä olisi 0,30 euroa kilometriltä omalla autolla kuljettaessa. Käyttöetuautolla kuljettaessa vähennyksen määräksi säädettäisiin 0,24 euroa kilometriltä. Vähennyksen määrät pysyisivät ennallaan verovuoteen 2022 verrattuna.

4.1.4 Perhevapaalla olevan asunnon ja työpaikan välisten matkakustannusten omavastuu

Tuloverolakiin lisättäisiin säännös, jonka mukaan asunnon ja työpaikan välisten matkakustannusten vähentämistä koskevaa omavastuuta pienennettäisiin, jos verovelvollinen on saanut tiettyjä perhe-etuuksia. Tällaisia perhe-etuuksia olisivat sairausvakuutuslaissa tarkoitetut äitiysraha, erityisäitiysraha, isyysraha, raskausraha, erityisraskausraha, vanhempainraha ja osittainen vanhempainraha. Omavastuuta pienennettäisiin vastaavalla tavalla kuin nykyisin on säädetty työttömyysetuuksia saavan henkilön osalta. Verovelvollisen omavastuuosuutta pienennettäisiin 70 eurolla jokaiselta täydeltä korvauskuukaudelta. Omavastuuosuus olisi kuitenkin vähintään 140 euroa. Täyteen korvauskuukauteen katsotaan kuuluvan 21,5 korvauspäivää vastaava määrä.

Omavastuuta ei alennettaisi, jos verovelvollinen saa lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain mukaisia tukia.

4.1.5 Tunnustuspalkintojen verovapaus

Esityksessä ehdotetaan, että tunnustuspalkintojen verotusta koskevia säännöksiä muutettaisiin. Tieteellisen, taiteellisen tai yleishyödyllisen toiminnan tunnustukseksi saatu palkinto säädettäisiin koko määrältään verovapaaksi. Valtiovarainministeriö ei enää jatkossa tekisi päätöksiä tunnustuspalkintojen verovapaudesta.

Vuodesta 1975 voimassa ollut menettely, jossa valtiovarainministeriö tekee tunnustuspalkintojen verotusta koskevia päätöksiä, ei voida pitää enää nykyoloissa perusteltuna. Valtiovarainministeriön rooliin Verohallintoa ohjaavana ministeriönä ei sovi yksittäisten verotusratkaisujen tekeminen, kun verotuksen toimittaminen on samalla säädetty yksiselitteisesti Verohallinnon tehtäväksi. Tunnustuspalkintojen verotusta koskevat ratkaisut olisivat jatkossa osa Verohallinnon toimivaltaan kuuluvaa tuloverotuksen toimittamista. Ratkaisu tunnustuspalkinnon verotuksesta olisi osa verovelvollisen verotuspäätöstä.

Tieteellisen, taiteellisen ja yleishyödyllisen toiminnan tunnustukseksi saatu palkinto olisi jatkossa verovapaata tuloa riippumatta siitä, ylittykö tuloverolain 82 §:n 2 momentissa tarkoitettu apurahojen, stipendien ja tunnustuspalkintojen yhteismäärä valtion taiteilija-apurahan vuosittaisen määrän. Tunnustuspalkintoja ei jatkossa myöskään otettaisi huomioon laskettaessa edellä mainitun säännöksen mukaista muiden apurahojen ja stipendien verovapaata enimmäismäärää.

Uutta menettelyä sovellettaisiin vuonna 2023 tai sen jälkeen maksettuihin tunnustuspalkintoihin. Vuonna 2022 tai sitä aiemmin maksettuihin tunnustuspalkintoihin sovellettaisiin nyt voimassa olevaa sääntelyä eli valtiovarainministeriö tekisi verovapauspäätöksen hakemuksesta.

4.1.6 Rahastopoikkeus

Valtiovarainvaliokunnan mietinnössä VaVM 33/2020 vp todettiin, että esityksen mukaan valtiovarainministeriö selvittää siirtymäajan kuluessa pysyvään rahastopoikkeukseen Euroopan unionin valtioneuvoston päätökset. Valtiovarainministeriö on käynnistänyt asian selvittämisen EU:n komission kanssa. Asian käsittely on kuitenkin viivästynyt.

Rahastopoikkeuksen voimassaoloaika ehdotetaan jatkettavaksi vuodella, jotta rahastosektorille Suomessa voidaan taata toimintavarmuus siksi ajaksi, kun mahdollisuudet rahastopoikkeuksen säätämiseen pysyväksi selvitetään.

Esityksessä esitetään tuloverolakia muutettavaksi siten, että lakiin lisätään uusi määräaikainen vuonna 2023 sovellettava 9 a §, jossa säädettäisiin määrättyihin rahastoihin sovellettavasta poikkeuksesta tuloverolain 9 §:n 1 momentin 1 kohdan sekä 8 momentin säännökseen yhteisöjen yleisestä verovelvollisuudesta tosiasiallisen johtopaikan perusteella. Säännös soveltuisi ETA-valtioissa perustettuun tai rekisteröityyn, sijoitusrahastolain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 17 kohdassa tarkoitettuun yhteissijoitusyritykseen sekä toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa perustettuun tai rekisteröityyn, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 2 luvun 1 §:ssä tarkoitettuun vaihtoehtorahastoon.

4.2 Pääasialliset vaikutukset

4.2.1 Taloudelliset vaikutukset

4.2.1.1 Vaikutukset julkiseen talouteen

Yleistä

Sote-verouudistuksen yhteydessä toteutettavien muutosten seurauksena Manner-Suomen kuntien kunnallisverotulojen arvioidaan pienenevän noin 13 931 miljoonaa euroa. Valtion tuloverojen tuoton arvioidaan kasvavan noin 13 562 miljoonaa euroa. Progressiivisen tuloveron tuoton arvioidaan kasvavan noin 13 529 miljoonaa euroa, pääomatuloveron tuoton noin 33 miljoonaa euroa. Kirkollisveron tuoton arvioidaan kasvavan noin 60 miljoonaa euroa ja sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksun tuoton noin 3 miljoonaa euroa. Arviossa ei ole otettu huomioon mahdollisia kirkollisveroprosenttien alentamisia. Kaiken kaikkiaan verotuottojen arvioidaan pienenevän sote-uudistuksen johdosta yhteensä noin 310 miljoonaa euroa.

Tässä esityksessä sote-uudistuksen lisäksi ehdotettujen muutosten arvioidaan vähentävän verotuloja yhteensä noin 787,5 miljoonalla eurolla. Valtion verotulojen arvioidaan vähentyvän noin 730,5 miljoonalla eurolla. Kuntien verotulojen arvioidaan vähenevän noin 48 miljoonalla eurolla. Seurakuntien verotulojen arvioidaan vähenevän noin 4,5 miljoonalla ja sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksun tuoton noin 4,5 miljoonalla eurolla. Esityksessä ehdotettujen muutosten arvioidaan vaikuttavan myös kotitalouksien ja yhteisöjen taloudelliseen toimintaan, joten muutoksiin liittyy myös epäsuoria vaikutuksia. Lisääntyneen taloudellisen toiminnan voidaan arvioida kasvattavan vero- ja maksutuottoja, kuten arvonlisäveroa, tuloveroa ja sosiaalivakuutusmaksuja. Lisäksi sen voidaan arvioida pienentävän julkisia menoja, kuten työttömyyskorvauksia ja muita työllisyyteen liittyviä menoja. Epäsuorat vaikutukset ovat kuitenkin vaikeasti kvantifioitavissa, eikä niitä ole voitu sisällyttää tässä esityksessä esitettyihin taloudellisiin vaikutuksiin.

Ansiotulojen verotus

Ansiotuloveroperusteiden ansiotasoindeksin mukaisen tarkistuksen arvioidaan vähentävän ansiotuloveroja noin 684 miljoonalla eurolla. Indeksitarkistuksen johdosta esityksessä ehdotetaan muutettavaksi työtulovähennystä, perusvähennystä sekä valtion tuloveroasteikkoa. Valtion tuloveroasteikon sekä eri vähennysten muutosten vaikutukset on eritelty seuraavassa.

Valtion ansiotuloveroasteikkoon indeksitarkistuksen johdosta ehdotettavien muutosten arvioidaan vähentävän verotuloja vuositasolla yhteensä noin 392 miljoonalla eurolla, josta valtion osuus on 391 miljoonaa, kuntien osuus 1 miljoona. Muutoksen vaikutus seurakuntien ja Kansaneläkelaitoksen verotuloihin arvioidaan vähäiseksi.

Indeksitarkistukseen perustuvan työtulovähennyksen korotuksen arvioidaan vähentävän verotuloja noin 228 miljoonalla eurolla, josta valtion osuus on 214 miljoonaa, kuntien osuus 12 miljoonaa, seurakuntien osuus 1 miljoona euroa ja Kansaneläkelaitoksen osuus 1 miljoona euroa. Perusvähennyksen korotuksen arvioidaan vähentävän verotuloja noin 64 miljoonalla eurolla, josta valtion osuus on 33 miljoonaa euroa, kuntien osuus on 25 miljoonaa, seurakuntien osuus 3 miljoonaa ja Kansaneläkelaitoksen osuus noin 3 miljoonaa euroa.

Alla olevaan taulukkoon on koottu tuloveroperusteisiin tässä esityksessä sote-uudistuksen ja indeksitarkistuksen johdosta valtion progressiiviseen tuloveroasteikkoon, työtulovähennykseen ja perusvähennykseen tehtyjen muutosehdotusten yhteisvaikutukset eri tulotasolla olevien alle 53-vuotiaiden palkansaajien veroasteisiin. Taulukossa on otettu huomioon myös sote-uudistuksessa toteutetusta kunnallisverotuksen ja valtionverotuksen veropohjien yhdistämisestä johtuvat vaikutukset. Taulukon luvuissa on mukana valtion tulovero, keskimääräinen kunnallisvero, yleisradiovero, keskimääräinen kirkollisvero, sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksu ja päivärahamaksu sekä työntekijän työeläkevakuutusmaksu ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu. Laskelmassa on käytetty vuoden 2023 keskimääräistä kunnallisveroprosenttia sekä vuoden 2022 keskimääräistä kirkollisveroprosenttia ja palkansaajamaksuja.

Palkkatulo, €/v.	Vuoden 2022 perusteet	Vuodelle 2023 ehdotetut perusteet	Veroasteen muutos, %-yks	Veron muutos, €/v.
5 000	8,65	8,65	0	0
10 000	8,65	8,65	0	0
20 000	14,05	13,38	-0,67	-134
30 000	22,36	21,63	-0,73	-219
40 000	28,05	27,03	-1,02	-408
50 000	32,06	31,48	-0,58	-290
60 000	35,14	34,62	-0,52	-312
70 000	37,5	37,23	-0,27	-189
80 000	39,28	39,08	-0,2	-160
90 000	40,66	40,52	-0,14	-126
100 000	42,36	41,92	-0,44	-440
110 000	43,94	43,48	-0,46	-506

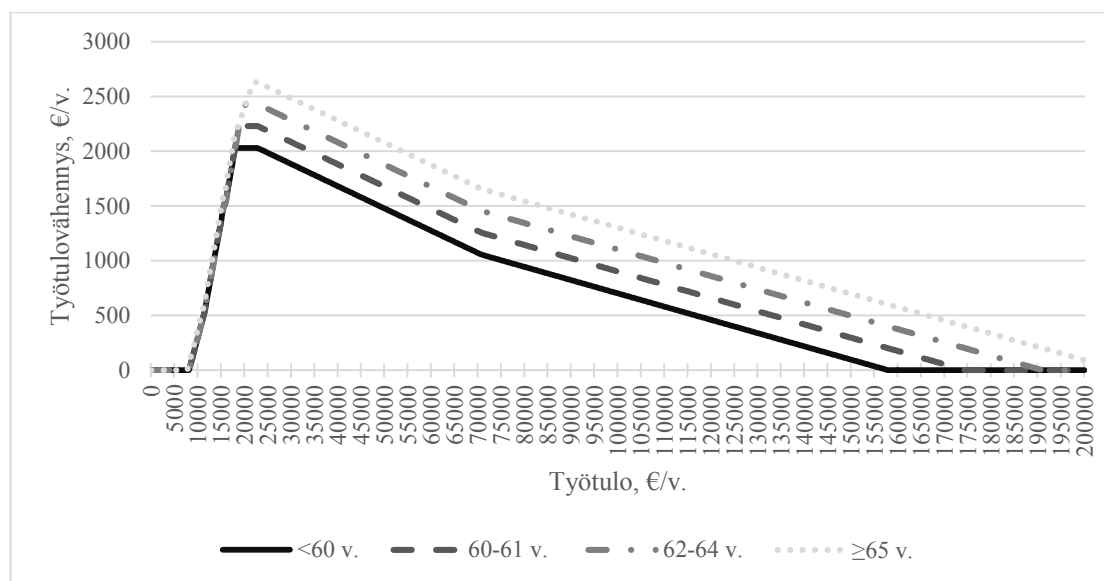
Palkkatulo, €/v.	Vuoden 2022 perusteet	Vuodelle 2023 ehdotetut perusteet	Veroasteen muutos, %-yks	Veron muutos, €/v.
120 000	45,26	44,78	-0,48	-576

Alla olevaan taulukkoon on koottu tuloveroperusteisiin tässä esityksessä sote-uudistuksen ja indeksitarkistuksen johdosta valtion progressiiviseen tuloveroasteikkoon, eläketulovähennykseen ja perusvähennykseen tehtyjen muutosehdotusten yhteisvaikutukset eri tulotasoilla olevien, eläketuloa saavien veroasteisiin. Taulukossa on otettu huomioon myös sote-uudistuksessa toteutetusta kunnallisverotuksen ja valtionverotuksen veropohjien yhdistämisestä johtuvat vaikutukset. Taulukon luvuissa on mukana valtion tulovero, keskimääräinen kunnallisvero, yleisradiovero, keskimääräinen kirkollisvero ja sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksu. Laskelmassa on käytetty vuoden 2023 keskimääräistä kunnallisveroprosenttia sekä vuoden 2022 keskimääräistä kirkollisveroprosenttia ja sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksua.

Eläketulo, €/v.	Vuoden 2022 perusteet	Vuodelle 2023 ehdotetut perusteet	Veroasteen muutos, %-yks	Veron muutos, €/v.
5 000	0	0	0	0
10 000	0	0	0	0
20 000	16,79	16,74	-0,05	-10
30 000	24,7	23,74	-0,96	-288
40 000	29,25	29	-0,25	-100
50 000	32,3	32,05	-0,25	-125
60 000	35,25	35,06	-0,19	-114
70 000	37,36	37,21	-0,15	-105
80 000	38,94	38,82	-0,12	-96
90 000	40,95	40,54	-0,41	-369
100 000	42,86	42,5	-0,36	-360
110 000	44,42	44,1	-0,32	-352
120 000	45,72	45,43	-0,29	-348

Ikään perustuva työtulovähennyksen korottaminen

Työtulovähennyksen enimmäismäärää ehdotetaan korotettavaksi kolmessa portaassa 60, 62 ja 65 vuotta täyttäneillä verovelvollisilla. Alla olevasta kuviosta käy ilmi ehdotuksen vaikutus työtulovähennyksen määrään eri tulotasoilla eri ikäryhmillä.

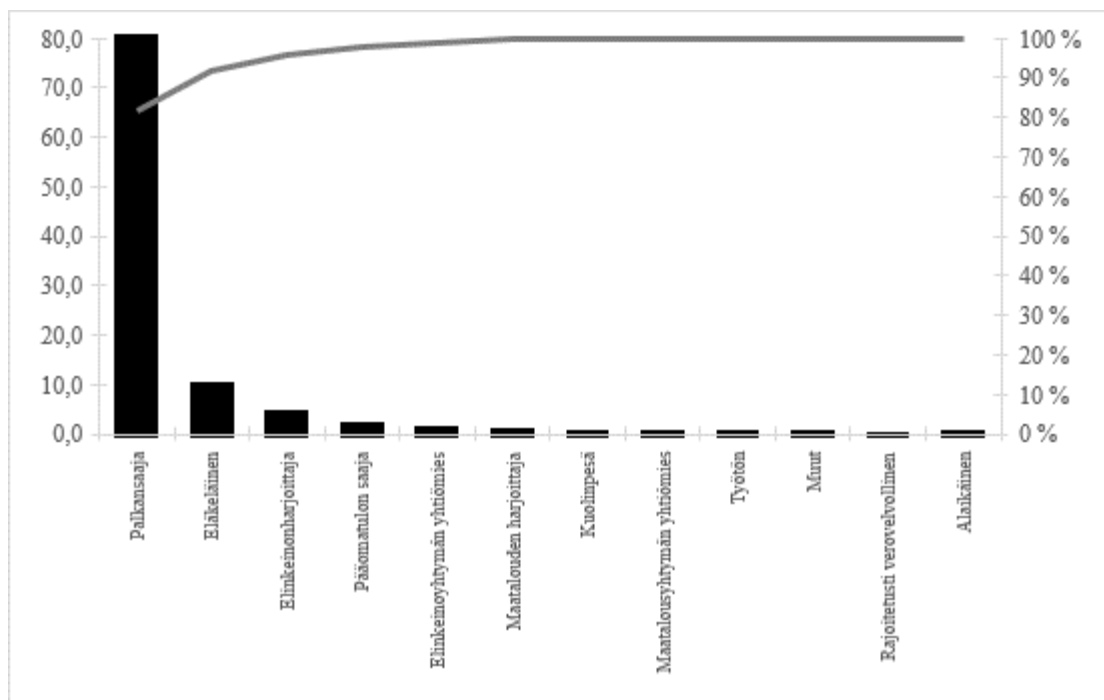

Ehdotetun muutoksen johdosta verotus kevenisi kaikilla niillä 60 vuotta täyttäneillä, joiden työtulot ylittävät noin 17 500 euroa vuodessa. Työtulovähennyksen enimmäismäärän täysimääräisestä korotuksesta hyötyisivät yli noin 19 000 euroa vuodessa ansaitsevat. 65 vuotta täyttäneillä korotettua työtulovähennystä ei enää myönnettäisi, kun tulot ylittäisivät noin 207 000 euroa vuodessa. Ehdotus tarkoittaisi, että noin 225 000 verovelvollisen verotus kevenisi. Muutoksen piirissä olevien keskimääräinen veronalennus olisi 60–61-vuotiailla noin 198 euroa vuodessa, noin 387 euroa vuodessa 62–64-vuotiailla ja 65 vuotta täyttäneillä verotus kevenisi keskimäärin 530 euroa vuodessa.

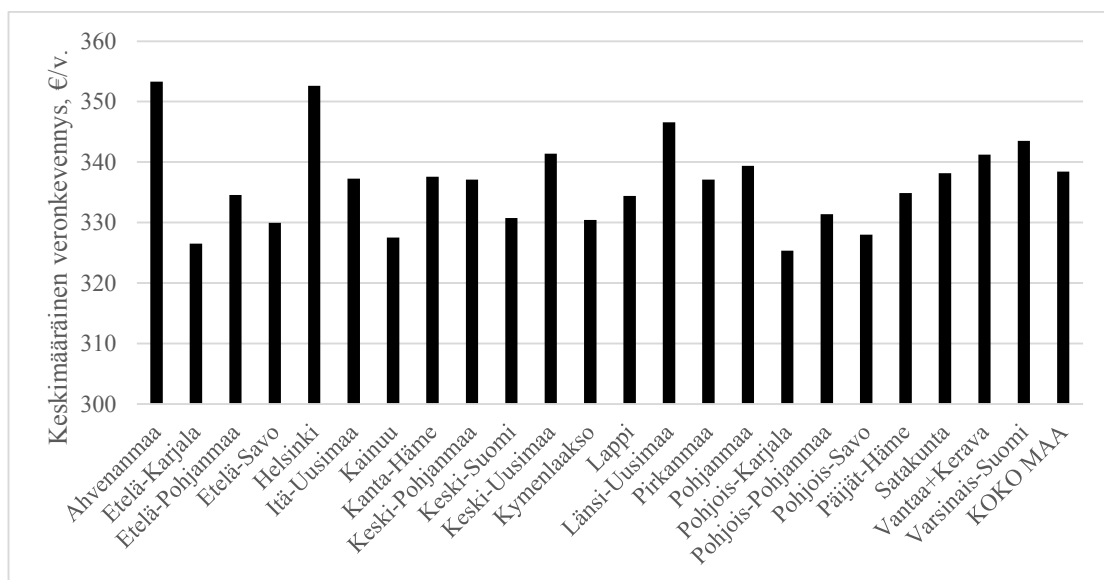
Työtulovähennyksen korotuksen arvioidaan vähentävän verotuloja noin 76 miljoonalla eurolla, josta valtion osuus on 73 miljoonaa, kuntien osuus 3 miljoonaa, seurakuntien ja Kansaneläkelaitoksen osuus muutoksesta arvioidaan vähäiseksi. Verotuottovaikutuksesta noin 17 miljoonaa euroa kohdistuu 60–61-vuotiaisiin, noin 37 miljoonaa euroa kohdistuu 62–64-vuotiaisiin ja noin 22 miljoonaa euroa 65 vuotta täyttäneisiin.

Muutoksen vaikutuksesta noin 49,7 prosenttia arvioidaan kohdistuvan naisiin ja 50,3 prosenttia miehiin. Muutoksen piirissä olevien osalta käytettävissä oleva tulo kasvaa keskimäärin 330 eurolla naisilla ja 347 eurolla miehillä. Naisten käytettävissä olevan tulon keskimääräinen muutos on 0,89 prosenttia ja miesten noin 0,71 prosenttia. Uudistus vahvistaa osaltaan taloudellista tasa-arvoa.

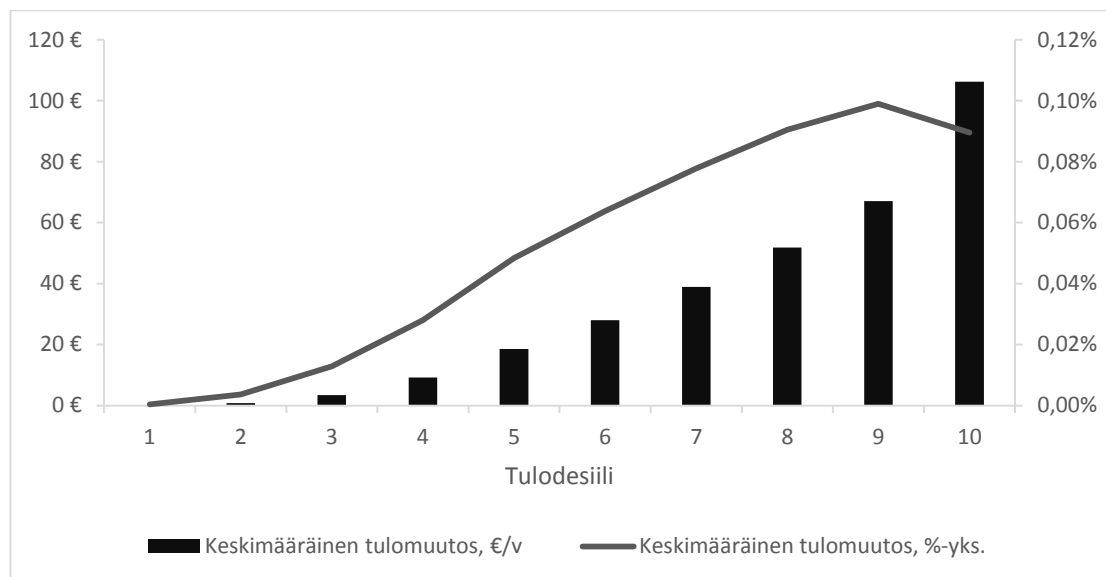
Tulonsaajaryhmittäin tarkasteltuna muutos kohdistuisi pääasiassa palkansaajiin ja eläkeläisiin. Alla oleva kaavio näyttää muutoksen vaikutuksen jakauman suhteellisesti suuremmasta pienempään. Viiva kuvaa prosenttiosuutta kokonaismäärästä.

Alueellisesta näkökulmasta ehdotetun muutoksen vaikutus arvioidaan olevan jokseenkin tasainen. Ahvenanmaan maakunnassa, Helsingissä ja Uudellamaalla ja suurkaupungeissa vaikutus on kuitenkin keskimääräistä hieman suurempi.

Kuviossa alla esitetään ehdotetun muutoksen vaikutus eri tulokymmenysten käytettävissä oleviin tuloihin. Vaikutukset on laskettu OECD:n modifioidun ekvivalenssiasteikon mukaisilla kotitalouskohtaisilla ekvivalenteilla tuloilla. Kuviosta käy ilmi, että työtulovähennyksen korotus kasvattaa käytettävissä olevaa tuloa kaikissa tulodesiileissä. Vaikutus on euromääräisesti suurin tulodesiilissä 10 ja suhteellisesti suurin tulodesiilissä 9 eli suurituloisilla kotitalouksilla.

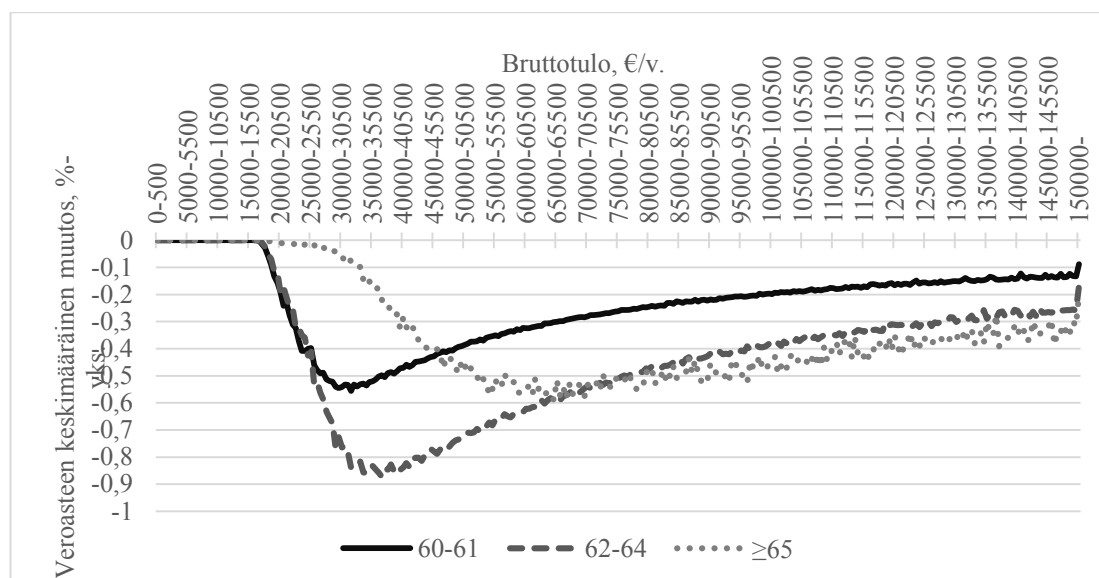
Muutoksen vaikutus tulonjakoon Gini-kertoimella mitattuna on 0,02 prosenttiyksikköä eli toimenpide on tuloeroja lievästi kasvattava.

Alla olevaan taulukkoon on koottu tässä esityksessä ehdotetun ikään perustuvan työtulovähennyksen korotuksen vaikutukset eri tulotasoilla olevien eri ikäisten palkansaajien veroasteisiin ja käytettävissä oleviin tuloihin. Esimerkkilaskelmassa on käytetty vuoden 2023 keskimääräistä kunnallisveroprosenttia ja arviota vuoden 2023 palkansaajamaksuista sekä vuoden 2022 keskimääräistä kirkollisveroprosenttia.

Ikäluokka	Veroasteen muutos, %-yks.			Käytettävissä olevan tulon muutos, €/v.		
	60-61	62-64	≥65	60-61	62-64	≥65
Työtulo						
0	0	0	0	0	0	0
5 000	0	0	0	0	0	0
10 000	0	0	0	0	0	0
15 000	0	0	0	0	0	0
20 000	-1	-1,85	-1,85	200	370	370
25 000	-0,8	-1,6	-2,4	200	400	600
30 000	-0,67	-1,33	-2	200	400	600
40 000	-0,5	-1	-1,5	200	400	600

Ikäluokka	Veroasteen muutos, %-yks.			Käytettävissä olevan tulon muutos, €/v.		
	60-61	62-64	≥65	60-61	62-64	≥65
Työtulo						
50 000	-0,4	-0,8	-1,2	200	400	600
60 000	-0,33	-0,66	-1	200	400	600
70 000	-0,29	-0,57	-0,86	200	400	600
80 000	-0,25	-0,5	-0,75	200	400	600
90 000	-0,22	-0,44	-0,67	200	400	600
100 000	-0,2	-0,4	-0,6	200	400	600
110 000	-0,18	-0,37	-0,55	200	400	600
120 000	-0,17	-0,34	-0,5	200	400	600
130 000	-0,16	-0,31	-0,46	200	400	600
140 000	-0,14	-0,28	-0,43	200	400	600
150 000	-0,13	-0,27	-0,4	200	400	600
160 000	-0,11	-0,23	-0,36	176	376	576
170 000	-0,03	-0,15	-0,27	55	255	455
180 000	0	-0,07	-0,19	0	134	334
190 000	0	-0,01	-0,12	0	13	213
200 000	0	0	-0,05	0	0	92

Alla olevaan kuvioon on koottu tässä esityksessä ehdotetun ikään perustuvan työtulovähennyksen korotuksen keskimääräiset yhteisvaikutukset eri ikäluokissa ja eri bruttotuloluokissa olevien korotettua työtulovähennystä saavien verovelvollisten veroasteisiin. Koska 65 vuotta täyttäneiden bruttotulot muodostuvat suhteellisesti vähemmän työtuloista on myös muutoksen vaikutus tässä ryhmässä suhteellisesti pienempi suuremmasta enimmäismäärän korotuksesta huolimatta.

Työtulovähennyksen korottamisen työllisyysvaikutuksia on valtiovarainministeriössä arvioitu mikrosimulointimallin avulla. Työllisyysvaikutuksia on arvioitu simuloimalla, kuinka paljon työllistymisveroasteella mitatut työnteon kannustimet muuttuisivat työtulovähennyksen korotuksen myötä. Kun kannustinmuutokseen yhdistetään tutkimuskirjallisuudesta poimittu työn tarjonnan jousto, saadaan arvio siitä, kuinka paljon työllisyys kasvaisi työtulovähennyksen korotuksen johdosta. Laskelmassa on käytetty tutkimuskirjallisuudesta poimittua arviota keskimääräisestä työntarjonnan joustosta¹⁰, mutta on kuitenkin mahdollista että yli 60-vuotiaiden työn tarjonta ja työn tarjonnan jousto eroaa keskimääräisestä. Edellä mainitulla menetelmällä arvioiden saadaan tulokseksi, että työtulovähennyksen enimmäismäärän korottaminen lisäisi työllisyyttä pitkällä aikavälillä vajaalla 1 000 henkilöllä.

Ottaen huomioon, että ehdotettu työtulovähennyksen korottaminen vähentäisi julkisen sektorin verotuloja noin 76 miljoonalla eurolla olisi kyseessä työllisyysvaikutukset huomioidenkin julkista taloutta heikentävä työllisyystoimenpide.

Asumuksen ja työpaikan välisten matkakustannusten enimmäismäärän korotus ja vähennyksen kilometrikohtainen määrä

Esityksessä ehdotetaan jatkettavaksi vuonna 2022 tilapäisesti voimassa ollutta matkakuluvähennyksen enimmäismäärän korotusta 7 000 eurosta 8 400 euroon. Lisäksi ehdotetaan säädettäväksi vuoden 2022 tapaan, että kilometrikohtaisen matkakuluvähennyksen määrä on 30 senttiä kilometriltä, kun vähennys lasketaan oman auton käytön perusteella ja 24 senttiä kilometriltä, kun vähennys lasketaan käyttöetiauton käytön perusteella.

Matkakuluvähennyksen enimmäismäärän korottaminen 7 000 eurosta 8 400 euroon pienentäisi staattisesti arvioituna vuoden 2023 tasossa verotuloja yhteensä noin 24 miljoonalla eurolla, josta

¹⁰ Laskelmassa käytetyn joustoestimaatin (0,17) lähteenä Jäntti, Pirttilä & Selin (2015): Estimating labour supply elasticities based on cross-country micro data: A bridge between micro and macro estimates?

valtion osuus olisi 16 miljoonaa, kuntien osuus 6 miljoonaa, seurakuntien osuus 0,5 miljoonaa euroa ja Kansaneläkelaitoksen osuus 0,5 miljoonaa euroa. Vähennyksen enimmäismäärän muutos kohdistuisi niihin noin 30 000 verovelvolliseen, joiden matkakulut tällä hetkellä ovat 7 750 euroa tai enemmän.

Ilman ehdotettua säännöstä Verohallinto tekisi päätöksen vuoden 2023 verotuksessa matkakuluvähennyksessä käytettävistä kilometrikohtaisista määristä marraskuussa 2023 myös oman auton ja käyttöetuauton osalta. Verohallinto käyttäisi päätöksen perusteena toteutuneita polttoainesten ja muiden vähennyksen suuruuteen vaikuttavien tekijöiden hintatietoja lokakuun 2022 ja syyskuun 2023 väliseltä ajalta. Tässä esityksessä ei ole mahdollista arvioida, mille tasolle Verohallinto määrittäisi kilometrikohtaisen vähennyksen marraskuussa 2023, jos vähennyksen suuruudesta ei säädettäisi tuloverolaissa.

Verohallinnolta saadun karkean arvion mukaan matkakuluvähennyksen kilometrikohtainen määrä oman auton käytön perusteella laskettuna olisi voinut olla vuodelle 2022 noin 28—29 senttiä kilometriltä ilman vuodelle 2022 säädettyä erityissäännöstä. On kuitenkin huomattava, että Verohallinto olisi normaalitilanteessa laskenut vuoden 2022 vähennyksen määrän vasta marraskuussa 2022, joten edellä mainittu arvio perustuu puutteellisiin tietoihin ja hintakehityksestä tehtyihin karkeisiin oletuksiin. Yleisen hintatason on toisaalta ennustettu nousevan Euroopan keskuspankin nykyistä inflaatio-tavoitetta korkeammaksi myös vuonna 2023. On siten mahdollista, että myös vuoden 2023 matkakuluvähennyksen kilometrikohtainen määrä nousisi hieman vuoteen 2022 verrattuna Verohallinnon laskutavan mukaan laskettuna. On myös mahdollista, että kilometrikohtaisen matkakuluvähennyksen määrä lähestyisi nyt säädettäväksi ehdotettua 30 senttiä kilometriltä myös siinä tapauksessa, että erityissäännöstä ei säädettäisi.

Edellä esitetyn perusteella arvioidaan, että vuoden 2023 kilometrikohtaisen matkakuluvähennyksen säätämällä 30 senttiin kilometriltä oman auton käytön mukaan laskettuna ja 24 senttiin käyttöetuauton käytön mukaan laskettuna ei ole verotuottoja vähentävää vaikutusta.

Perhevapaalla olevien matkakuluvähennyksen omavastuun alentaminen

Perhevapaalla olevien henkilöiden matkakuluvähennyksen omavastuun alentamista koskevan ehdotuksen arvioidaan vähentävän verotuottoja noin 3,5 miljoonalla eurolla, josta valtion osuus olisi 2,5 miljoonaa euroa ja kuntien osuus 1 miljoonaa euroa. Seurakuntien ja Kansaneläkelaitoksen osuus muutoksesta arvioidaan vähäiseksi.

Tunnustuspalkintojen verovapaus

Voimassa olevan sääntelyn mukaan tunnustuspalkintoja on voinut hakea verovapaiksi valtiovarainministeriöltä. Tunnustuspalkinnot ovat myös olleet verovapaita, jos verovelvollisen saamien tunnustuspalkintojen, stipendien ja apurahojen yhteismäärä on jäänyt alle valtion taiteilija-apurahan määrän. Ehdotuksen, jonka mukaan hakemusmenettelystä luovutaan ja tunnustuspalkinnot säädetään koko määrästäan verovapaaksi, vaikutukset verotuottoihin arvioidaan vähäisiksi.

Rahastopoikkeus

Verohallinnolta saadun tiedon perusteella Verohallinnolla ei ole tietoa siitä, että lain 1188/2020 voimaantulosäännöstä olisi sovellettu vuodelta 2021 toimitetussa verotuksessa. Säännöksen soveltuminen ei ole ollut myöskään esillä ennakkolisissa keskusteluissa, neuvonnassa tai ennakoratkaisuissa. Ehdotetulla muutoksella ei arvioida olevan merkittäviä taloudellisia vaikutuksia.

Verotuottomuutoksen kompensatio kunnille

Hallitusohjelman mukaisesti kunnille aiheutuva verotulomuutos kompensoidaan nettomääräisesti. Tässä esityksessä ehdotetut muutokset vähentävät kuntien verotuloja yhteensä 48 miljoonaa euroa. Luvussa ei ole otettu huomioon sote-uudistuksesta aiheutuneita verotuottomuutoksia. Verotulomuutos kompensoidaan valtionosuusjärjestelmän kautta.

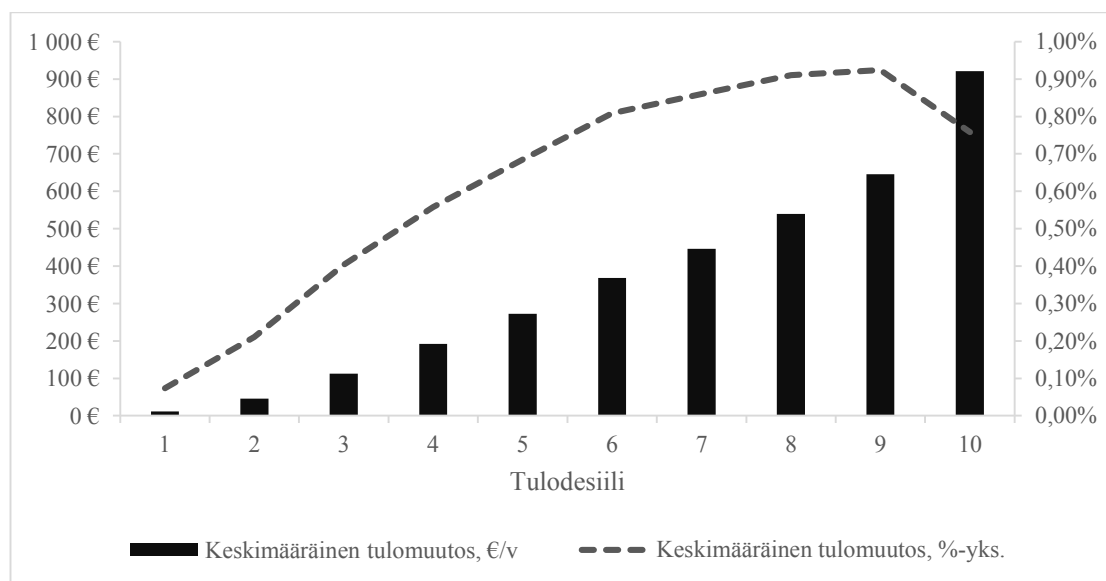
4.2.1.2 Tulonjakovaikutukset

Tuloverotuksen veroperusteisiin ehdotetuilla muutoksilla on vaikutusta henkilöiden väliseen tulonjakoon. Tuloerojen muutosta mitataan Gini-kertoimen avulla. Gini-kerroin on kotitalouksien käytettävissä olevien tulojen jakautumista kuvaava indikaattori, joka voi saada arvot 0:n ja 100:n välillä. Mitä korkeampi indikaattorin arvo on, sitä suuremmat tuloerot ovat. Suomessa tuloerot ovat esimerkiksi muihin OECD-maihin verrattuna pienet, mutta tuloerot ovat kasvaneet 1990-luvun alun tasosta merkittävästi. Tuorein tuloerojen tarkastelu, jonka tilastokeskus on tehnyt tulonjaon kokonaistilaston tiedoista, on vuodelta 2021. Tuloeroja kuvaavan Gini-kertoimen arvo oli 27,7, mikä on 0,2 prosenttiyksikköä vähemmän kuin vuotta aiemmin.

Valtiovarainministeriön vero-osasto on tehnyt staattisen laskelman tässä esityksessä sote-uudistuksen lisäksi ehdotettujen veroperustemuutosten vaikutuksista tuloeroihin.

Tarkasteluun sisältyivät progressiivisen tuloveroasteikon muutokset, perusvähennyksen korottaminen, työtulovähennyksen korottaminen ja matkakuluvähennyksen korottaminen. Tuloeroja pienentävä toimenpide on perusvähennyksen korottaminen. Valtion ansiotuloveroasteikon indeksitarkistus, työtulovähennyksen ja matkakuluvähennyksen korotukset kasvattavat yhteensä tuloeroja hieman.

Alla olevaan kuvioon on koottu edellä mainittujen tuloveroperusteisiin tässä esityksessä tehtyjen muutosehdotusten yhteisvaikutukset tulodesiileittäin. Kuvioista käy ilmi, että verotus kevenee kaikissa tulodesiileissä. Vaikutus on euromääräisesti suurin tulodesiilissä 10 eli suurituloisilla kotitalouksilla. Vaikutus on suhteellisesti suurin tulodesiilissä 9. Kuviossa esitetyt muutokset on laskettu OECD:n modifioidun ekvivalenssiasteikon mukaisilla kotitalouskohtaisilla ekvivalenteilla tuloilla.

Tässä esityksessä ehdotettujen veroperustemuutosten yhteisvaikutus tulonjakoon Gini-kertoimella mitattuna on 0,07 prosenttiyksikköä eli toimenpiteet kasvattavat tuloeroja hieman.

4.2.1.3 Sukupuolivaikutukset

Tuloverotus perustuu tulojen verottamiseen ja verotus toimitetaan samalla tavalla sukupuolesta riippumatta, joten myös tässä esityksessä ehdotettujen muutosten vaikutukset eivät ole riippuvaisia sukupuolesta. Tässä esityksessä ehdotettujen muutosten kokonaisverotuottovaikutuksesta noin 51,7 prosenttia arvioidaan kohdistuvan miehiin ja 48,3 prosenttia naisiin. Vaikutusten kohdentuminen on seurausta ansiotulojen jakaantumisesta sukupuolten kesken.

4.2.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Osasta ehdotettuja lakimuutoksia aiheutuu muutostarpeita Verohallinnon tietojärjestelmiin. IT-järjestelmien muutoksesta Verohallinnolle aiheutuvat ulkoiset kustannukset ovat arviolta noin 50 000–100 000 euroa. Järjestelmien muutoksen toteutuksesta Verohallinnolle aiheutuvat henkilöstömenot ovat arviolta vähintään noin 30 000 euroa (0,5 htv) ja enintään 50 000 euroa (0,8 htv). Lakimuutokset vaikuttavat Verohallinnossa osin tulorekisterin järjestelmiin ja tulorekisteritietojen luovuttamiseen tietojen käyttäjille, ennakkoperinnän muutoksina OmaVeron ja muihin järjestelmiin, verotuksen tietojärjestelmiin sekä ohjeisiin, lomakkeisiin, kirjeisiin ja päätöksiin. Muutoksista on myös tiedotettava ja ohjattava asiakkaita. Lakimuutokset aiheuttavat Verohallinnossa lisäksi sisäistä koulutustarvetta virkailijoille. Ehdotetut muutokset lisäävät jonkin verran Verohallinnon työmäärää.

Tunnustuspalkintojen verovapauspäätöksistä luopuminen vähentää hallinnollista työtä valtiovarainministeriössä vähäisissä määrin.

5 Lausuntopalaute

Lausuntokierroksella ollut esitysluonnos sisälsi ehdotuksen työtulovähennyksen ikään perustuvasta korottamisesta, asunnon ja työpaikan välisten matkakustannusten omavastuun pienentämisestä perhevapailla olleille, matkakustannusten enimmäismäärän ja oman auton käytön perusteella myönnettävän kilometrikohtaisen vähennyksen tilapäisestä korottamisesta, tunnustuspalkintojen verovapautta koskevien säännösten muuttamisesta sekä tuloverolain 9 §:ään kohdistuvan rahastopoikkeuksen jatkamisesta vuodelle. Lisäksi esitysluonnos sisälsi lähdeverolakiin ehdotetun muutoksen keskimääräisen kunnallisveroprosentin määritelmään. Lausunnon esitysluonnoksesta antoivat: Kansaneläkelaitos, Kirkkohallitus, Verohallinto, Taiteen edistämiskeskus, Elinkeinoelämän Keskusliitto ry, Finanssiala ry, Keskuskauppakamari, Kulttuuri- ja taidealan keskusjärjestö KULTA ry, Professoriliitto ry, Pääomasijoittajat ry, Suomen Kirjailijaliitto ry, Suomen Näyttelijäliitto ry, Suomen Olympiakomitea ry, Suomen Taiteilijaseura ry, Suomen Yrittäjät ry, STTK ry, Säätiöt ja Rahastot ry, Työn ja Talouden tutkimus LABORE, ja Veronmaksajain Keskusliitto ry. Lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriö sekä Elinkeinoelämän tutkimuslaitos ilmoittivat, että niillä ei ole asiassa lausuttavaa. Saaduista lausunnoista on laadittu lausuntoyhteenveto, joka löytyy Valtioneuvoston hankeikkunasta.

Yleistä

Annetuissa lausunnoissa kannatettiin yleisesti asunnon ja työpaikan välisiin matkakustannuksiin ehdotettuja muutoksia. Myös tunnustuspalkintojen verotukseen ehdotettua muutosta kannatettiin laajalti. Verohallinto esitti lausunnossaan tunnustuspalkintoja koskevan säännöksen ja perustelutekstin täsmentämistä tietyiltä osin. Verohallinnon esittämät seikat on otettu huomioon esityksen jatkovalmistelussa.

Kirkkohallitus esitti lisäksi lausunnossaan harkittavaksi, olisiko mahdollista muuttaa valtion rahoituksesta evankelis-luterilaiselle kirkolle eräisiin yhteiskunnallisiin tehtäviin annettua lakia (430/2015) siten, että veroperusteiden muutoksista johtuvat verotulomenetykset voitaisiin kompensoida valtionrahoituksen kautta. Kirkkohallitus viittaa tältä osin lausunnossaan kunnille tehtäviin kompensatioihin.

Veroperustemuutoksista aiheutuvien verotuottojen vähenemisen kompensointi kunnille perustuu pääministeri Sanna Marinin hallituksen ohjelman kirjaukseen. Hallitusohjelman mukaan kuntatalouteen vaikuttavat veroperustemuutokset kompensoidaan nettomääräisesti muuttamalla valtionosuuksia. Vastaavaa kompensatiomallia ei ole veroperustemuutoksissa, joilla on vaikutusta kirkollisveron tuottoon seurakunnille.

Ikään perustuva työtulovähennyksen korotus

Annetuissa lausunnoissa ikään perustuvan työtulovähennyksen korotuksen tavoitetta parantaa ikääntyneiden työllisyysastetta pidettiin yleisesti ottaen kannatettavana. Ehdotuksen verotuottoja vähentävä vaikutus nähtiin kuitenkin suurena verrattuna ehdotuksen arvioituihin positiivisiin työllisyysvaikutuksiin. Lisäksi osassa launsoja tuotiin esiin, että työn tekeminen eläkkeellä ollessa on jo nykysääntelylläkin verotuksellisesti kannattavaa. Keskuskauppakamari totesi lausunnossaan, että nyt ehdotettu verokannustin saattaisi johtaa jopa työnteon vähentämiseen joissakin tilanteissa, kun siihen olisi mahdollisuus ilman, että käteen jäävät tulot vähenisivät.

Työn ja Talouden tutkimus LABORE katsoi lausunnossaan, että työtulovähennyksen enimmäismäärän korotukset olisivat työllisyysvaikutukset huomioidenkin julkista taloutta heikentävä toimenpide. Lausunnon mukaan uudistuksen suurimmat hyötyjät olisivat esityksen mukaan suurtuloiset kotitaloudet. Lausunnossa katsotaan tarpeelliseksi harkita, voitaisiinko työtulovähennystä eli verotukea kohdentaa muille tarkemmin rajatuille ryhmille, niin että toimenpiteet olisivat kokonaisuutenaan työllisyyttä ja julkista taloutta tukevia. LABORE toteaa lisäksi lausunnossaan, että ikääntyvän kansantalouden näkökulmasta olisi kannatettavaa, että hallitus pyrkisi tekemään sellaisia uudistuksia, jotka vahvistavat julkisen talouden kehitystä. Lausunnon mukaan työllisyysasteen nostaminen itsessään ei ole järkevä tavoite vaan se on lähinnä keino vahvistaa julkisen talouden rahoituksellista perustaa ja varmistaa näin hyvinvointivaltion toimivuus myös pitkällä aikavälillä. LABORE kummeksuu lisäksi lausunnossaan, että hallitus esittää sellaisia työllisyystoimia, jotka todennäköisesti heikentävät julkista taloutta ilman selkeitä muita yhteiskunnallisia päämääriä.

Rahastopoikkeus

Ehdotusta tuloverolain 9 §:ään kohdistuvan rahastopoikkeuksen jatkamista vuodella pidettiin laajalti tärkeänä ja kannatettavana. Elinkeinoelämän keskusliitto ry:n sekä Finanssiala ry:n lausunnoissa on kuitenkin ehdotettu, että määräaikainen rahastopoikkeus tulisi yhden vuoden sijasta säätää kahden vuoden pituiseksi. Pääomasijoittajat ry:n lausunnossa ehdotetaan määräaikaisen rahastopoikkeuksen säätämistä viiden vuoden pituiseksi.

Keskustelut EU:n komission kanssa mahdolliseen pysyvään rahastopoikkeukseen liittyvien valtiontukinäkökohtien selvittämiseksi ennakoidaan saatavan käydyksi vuoden 2023 aikana, minkä johdosta mahdolliset johtopäätökset rahastopoikkeuksen jatkosta on mahdollista tehdä vuoden 2023 aikana. Tästä syystä määräaikaisen rahastopoikkeuksen pituudeksi ehdotetaan yhtä vuotta.

6 Säännöskohtaiset perustelut

6.1 Vuoden 2023 tuloveroasteikkolaki

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki vuoden 2023 tuloveroasteikosta. Sote-uudistusta koskevan lainsäädännön yhteydessä säädetty laki vuoden 2023 tuloveroasteikosta (620/2021) ehdotetaan kumottavaksi. Uuden vuoden 2023 tuloveroasteikkolain sote-uudistuksen verotusmuutoksiin perustuvat perusperiaatteet olisivat vastaavat kuin aikaisemmassa laissa säädetyssä vuoden 2023 tuloveroasteikossa. Lailla 620/2021 säädettyyn asteikkoon verrattuna uuteen asteikkoon tehtäisiin kuitenkin sote-uudistuksen rahoituslaskelmien päivityksestä johtuvat muutokset. Tuloluokkien tulorajat ja marginaaliveroasteet mitoitettaisiin niin, että sote-uudistuksen vaikutukset ansiotulojen verotukseen olisivat laskelmien päivityksenkin jälkeen mahdollisimman neutraalit.

Vuoden 2022 tuloveroasteikkoon verrattuna vuoden 2023 tuloveroasteikkoa ehdotetaan uudistettavaksi siten, että siinä olisi viisi tuloluokkaa nykyisen neljän sijaan. Ensimmäinen porras alkaisi nollasta eurosta ja nykyinen kahdeksan euron vero ensimmäisen alarajan kohdalla poistettaisiin. Asteikon marginaaliveroprosentteja kiristettäisiin siten, että asteikon alimmalla portaalla marginaaliveroprosentti vastaisi prosenttiyksikköinä määrää, jolla kunnallisveroprosentteja alennettaisiin ja muiden portaiden marginaaliveroprosentteja korotettaisiin vastaavalla määrällä. Tämä tarkoittaisi sitä, että ansiotuloista alettaisiin maksaa valtion tuloveroa nykyistä alemmalla tulotasolla eli nykyistä useampi verovelvollinen maksaisi valtion tuloveroa.

Ehdotettavan tuloveroasteikon tulorajoihin on tehty indeksitarkistus. Pääministeri Marinin hallituksen hallitusohjelman mukaisesti niin sanottu solidaarisuusvero säilytetään hallituskauden loppuun asti. Tämä on otettu huomioon nyt ehdotettavassa veroasteikossa.

6.2 Tuloverolaki

9 a §. Määräaikainen vuonna 2023 sovellettava rahastopoikkeus. Tuloverolakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi määräaikainen vuonna 2023 sovellettava 9 a §. Pykälässä säädettäisiin, että 9 §:n 1 momentin 1 kohtaa ja 8 momenttia ei sovellettaisi vuodelta 2023 toimitettavassa verotuksessa toisessa ETA-valtiossa perustettuun tai rekisteröityyn, sijoitusrahastolain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 17 kohdassa tarkoitettuun yhteissijoitusyritykseen eikä toisessa ETA-valtiossa perustettuun tai rekisteröityyn, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 2 luvun 1 §:ssä tarkoitettuun vaihtoehtorahastoon.

82 §. Stipendi, apuraha ja tunnustuspalkinto. Tuloverolain 82 §:ssä säädetään apurahojen, stipendien ja tunnustuspalkintojen verotuksesta. Tunnustuspalkinnot ehdotetaan säädettäväksi koko määrältään verovapaaksi tuloksi. Samalla luovuttaisiin valtiovarainministeriön tekemistä tunnustuspalkintojen verovapauspäätöksistä.

Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin maininta siitä, että momentti koskee ainoastaan luonnollisen henkilön saamia suorituksia. Säännöksen alakohdissa luetellut suoritukset ovat luonteeltaan sellaisia, että niitä maksetaan tyypillisesti ainoastaan luonnollisille henkilöille. Kysymyksessä olisi siten täsmennys pykälätekstiin, joka vastaisi voimassa olevaa verotuskäytäntöä. Lisäksi 1 momentin 2 kohtaan lisättäisiin rajausta, jonka mukaan tunnustuspalkintojen verovapaus koskisi ainoastaan sellaisia palkintoja, joissa palkinto on saatu palkinnon saajaan nähden riippumattomalta palkinnon myöntäjältä.

Esityksessä ei edellä mainittujen täsmennysten lisäksi ehdoteta muutoksia tunnustuspalkintoina pidettävien palkintojen sisältöön. Tunnustuspalkinto tulisi olla myönnetty jatkossakin tieteellisen, taiteellisen tai yleishyödyllisen toiminnan tunnustukseksi, jotta palkinto voisi olla pykälän nojalla verovapaata. Pykälä ei jatkossakaan soveltuisi muista syistä myönnettyihin palkintoihin. Erona stipendeihin ja apurahiin tunnustuspalkinto myönnetään tavallisesti jälkikäteen, kun taas stipendi ja muu apuraha annetaan yleensä etukäteen.

Valtiovarainministeriön verovapaushakemuksia koskevassa ratkaisukäytännössä lähtökohtana on ollut, että tunnustuspalkinnoksi katsotaan palkinto, joka annetaan tunnustukseksi jo suoritetusta merkittävästä työstä tai pitkäaikaisesta toiminnasta merkittävässä tehtävässä tieteeseen, taiteeseen tai yleishyödyllisen toiminnan alalla. Verovapaus on myönnetty esimerkiksi yksittäisestä kaukokirjallisesta teoksesta saadulle tunnustuspalkinnolle tai pitkäaikaisen tieteellisen uran tunnustukseksi myönnetylle tunnustuspalkinnolle.

Yleishyödyllisen toiminnan tunnustukseksi saatujen palkintojen osuus valtiovarainministeriön verovapauspäätöksistä on ollut selvästi pienempi kuin tieteelliseen tai taiteelliseen toimintaan kohdistuneiden verovapauspäätösten osuus. Yleishyödyllisenä toimintana voidaan esimerkiksi pitää toimimista yleiseksi hyväksi yhdistystoiminnassa. Valtiovarainministeriön tunnustuspalkintojen verovapaushakemuksia koskevassa ratkaisukäytännössä yleishyödyllisen toiminnan perusteella myönnettynä verovapaana tunnustuspalkintona on esimerkiksi pidetty palkintoa, joka on myönnetty tunnustuksena pitkäaikaisesta toiminnasta yleishyödyllisessä yhdistyksessä. Ratkaisukäytännössä verovapaana tunnustuspalkintona on pidetty myös palkintoa, joka on jaettu tunnustukseksi elämäntyöstä yhteiskunnallisten asioiden parissa.

Tuloverolain 82 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuna tieteellisen, taiteellisen ja yleishyödyllisen toiminnan tunnustuksena saatuna palkintona pidettäisiin ainoastaan luonnollisen henkilön saamaa palkintoa. Säännöstä ei sovellettaisi yhdistyksen, osakeyhtiön tai muun yhteisön saamaan palkintoon. Säännöstä ei myöskään sovellettaisi yhtymälle myönnettyyn palkintoon. Palkintoa ei pidettäisi tuloverolain 82 §:ssä tarkoitettuna tunnustuspalkintona, jos palkinnon saaja on itse hakenut palkintoa tai, jos hän on itse voinut hakea palkintoa. Kilpailupalkintoa ei myöskään pidettäisi säännöksen tarkoittamana tunnustuspalkintona. Tunnustuspalkintona ei siis pidettäisi sellaista palkintoa, joka saadaan kilpailusta, jossa henkilö esiintyy tai jota varten henkilö valmistaa teoksen. Tunnustuspalkintona ei myöskään pidetä sellaisesta kilpailusta jaettua palkintoa, jonka saamista henkilö voi itse hakea tai ilmoittautua ehdolle palkinnon saajaksi.

Ehdotetun 1 momentin 2 kohdan mukaan tunnustuspalkinto ei olisi veronalaista tuloa, jos palkinto on saatu palkinnon saajaan nähden riippumattomalta palkinnon myöntäjältä. Tunnustuspalkintona ei pidettäisi siten suoritusta, joka on korvausta tehdystä työstä, vaikka se olisikin nimetty tunnustuspalkinnoksi. Työnantajan työntekijälleen maksama palkinto ei olisi pykälässä tarkoitettu tunnustuspalkinto. Tunnustuspalkintona ei lähtökohtaisesti myöskään pidettäisi palkintoa, jonka jakaja tai jakajan vaikutuspiirissä olevassa tahossa olisi muussa sopimussuhteessa palkinnon saajan kanssa tai, jos palkinnon jakajan ja saajan välillä vallitsee muu riippuvuussuhde. Jos muut tunnustuspalkinnon edellytykset täyttyvät, tunnustuspalkintona voitaisiin kuitenkin esimerkiksi pitää palkintoa, jonka kustannusyhtiö tai yhtiön vaikutuspiirissä oleva tahossa jakaa kirjailijalle, jolla on kustannussopimus kyseisen kustannusyhtiön kanssa, jos palkinnon mahdollisia saajatahoja ei ole tosiasiallisesti rajattu vain sellaisiin henkilöihin, joiden kanssa kustannusyhtiöllä on kustannus- tai muu sopimus.

Pykälän 1 momentin 4 kohdan lakiviittaus kumotun liikuntalain (1054/1998) 9 §:ään korvattaisiin viittauksella voimassa olevan liikuntalain (390/2015) 14 §:ään.

Tunnustuspalkintojen verovapaus toteutettaisiin teknisesti muuttamalla pykälän 2 *momenttia*, jossa rajataan muilta kuin julkisyhteisöiltä tai Pohjoismaiden neuvostolta saatujen apurahojen, stipendien ja tunnustuspalkintojen verovapaus valtion taiteilija-apurahan määrää vastaavaksi. Pykälän 2 momentista poistettaisiin viittaukset palkintoihin. Tämän seurauksena verovapauden rajausta valtion taiteilija-apurahan määrään sovellettaisiin jatkossa pelkästään säännöksessä mainittuihin stipendeihin, opintorahoihin ja muihin apurahiin. Tunnustuspalkintoihin sovellettaisiin sen sijaan rajoituksetta 1 momenttia, jonka mukaan tunnustuspalkinnot eivät ole veronalaista tuloa. Tunnustuspalkintoihin kohdistuvien mainintojen poistaminen 2 momentista tarkoittaisi myös sitä, että tunnustuspalkintoja ei otettaisi lainkaan huomioon laskettaessa stipendien ja apurahojen verovapaata osuutta. Tämä vastaisi myös voimassa olevaa verotuskäytäntöä, jossa tunnustuspalkintoa, jolle valtiovarainministeriö on myöntänyt verovapauden, ei oteta huomioon laskettaessa apurahojen ja stipendien verovapaata osuutta.

Pykälän 3 *momentti* kumottaisiin. Valtiovarainministeriö ei enää tekisi tunnustuspalkintojen verovapauspäätöksiä.

93 §. Asunnon ja työpaikan väliset matkakustannukset. Tuloverolain 93 §:n 1 ja 2 momentissa vuodelle 2022 säädettyjä tilapäisiä säännöksiä jatkettaisiin myös vuodelle 2023. Pykälän 1 *momenttia* muutettaisiin väliaikaisesti siten, että asunnon ja työpaikan välisten matkakustannusten perusteella myönnettävän vähennyksen enimmäismäärää korotettaisiin 7 000 eurosta 8 400 euroon verovuodelle 2023. Korotus vastaisi vuodelle 2022 säädettyä tilapäistä korotusta.

Pykälän 2 *momentissa* puolestaan säädettäisiin väliaikaisesti, että jos 1 momentissa tarkoitettuna halvimpana kulkuneuvona pidetään muuta kuin julkista kulkuneuvoa, vähennystä laskettaessa otettaisiin huomioon se kohtuullinen kustannusten lisäys, joka aiheutuu kulkuneuvon

käytöstä asunnon ja työpaikan välisiin matkoihin. Vähennyksen määrä olisi 0,30 euroa kilometriltä, jos vähennys myönnetään oman auton käyttökustannusten mukaan. Myönnettäessä vähennys käyttöetuauton mukaan vähennyksen määrä olisi 0,24 euroa kilometriltä. Verohallinto määrittäisi tarkemmin vähennyksen laskentaperusteista muiden kulkuneuvojen osalta.

Ehdotetut vähennyksen kilometrikohtaiset määrät vastaisivat vuonna 2022 voimassa olevia tilapäisiä säännöksiä. Pykälän 1 ja 2 momentin muutokset olisivat väliaikaisia ja niitä sovellettaisiin verovuoden 2023 verotuksessa.

Asunnon ja työpaikan välisistä matkoista myönnettävän vähennyksen määrän muutos ei vaikuttaisi tuloverolain 71 §:n mukaisiin verovapaisiin matkustamiskustannusten korvauksiin, joita työnantaja voi maksaa työntekijälle tuloverolain 72 §:n 1 momentin mukaisen työmatkan tai toissijaiselle työpaikalle työtehtävien hoitamiseksi tehdyn matkan perusteella. Muutos ei vaikuttaisi myöskään tuloverolain 72 §:n 2 momentin mukaisissa komennustilanteissa maksettaviin verovapaisiin matkustamiskustannusten korvauksiin eikä tuloverolain 72 §:n 3 momentin mukaisista erityisalojen (esimerkiksi rakennus-, maanrakennus- ja metsäalan) päivittäisistä matkoista maksettaviin matkustamiskustannusten korvauksiin.

Verohallinto määrää työmatkan perusteella maksettavien verovapaiden matkustamiskustannusten korvausten enimmäismäärän tuloverolain 73 §:n 1 momentin mukaisesti vuosittain etukäteen erillisessä päätöksessä varattuaan kulukorvausasiain neuvottelukunnalle tilaisuuden tulla kuulluksi asiassa. Päätöksen luvut perustuvat tuloverolain 73 §:n 2 momentin mukaisesti Valtion työmarkkinalaitoksen laskelmiin.

Tuloverolain 93 §:n 4 momentissa säädetään asunnon ja työpaikan välisten matkakustannusten omavastuun pienentämisestä tilanteissa, joissa verovelvollinen on saanut työttömyysturvalain mukaista työttömyyspäivärahaa, työmarkkinatukea tai päivärahaa toimeentulon turvaamiseksi. Pykälän 4 momenttia muutettaisiin siten, että omavastuuta alennettaisiin myös silloin, kun verovelvollinen saa sairausvakuutuslain mukaista äitiysrahaa, erityisäitiysrahaa, isyysrahaa, erityisraskausrahaa, raskausrahaa tai vanhempainrahaa ja osittaista vanhempainrahaa. Omavastuusuuden pienentämiseen oikeuttavat etuudet olisi lueteltu tyhjentävästi säännöksessä.

Omavastuusuuden pienentämisen määrää ja vähimmäisomavastuuta koskevia säännöksiä ei ehdoteta muutettavaksi. Jos verovelvollinen on verovuoden aikana saanut säännöksessä mainittuja etuuksia, hänen omavastuusuuttaan pienennetään 70 eurolla jokaiselta täydeltä korvauskuukaudelta. Omavastuusuus on kuitenkin vähintään 140 euroa. Täyteen korvauskuukauteen katsotaan kuuluvan 21,5 korvauspäivää vastaava määrä. Nykyisin työttömyysetuuksiin sovellettavia säännöksiä sovellettaisiin jatkossa myös pykälässä mainittuihin sairausvakuutuslain vanhempainpäivärahaetuuksiin.

Jos verovelvollinen on verovuoden aikana saanut osittaista vanhempainrahaa, täysiä korvauskuukausia laskettaessa korvauspäivät muutetaan täysiksi korvauspäiviksi. Menettely olisi siten vastaava kuin soviteltua työttömyyspäivärahaa saavalla henkilöllä.

Lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain mukainen lasten kotihoidon tuki (hoitoraha, hoitolisä ja kuntalisä) maksetaan sille vanhemmalle tai muulle huoltajalle, joka lasta pääasiallisesti hoitaa. Jos hoitaja on joku muu, esimerkiksi isovanhempi, tuki maksetaan kuitenkin hakijalle eli lapsen vanhemmalle tai muulle huoltajalle. Toisin kuin vanhempainpäivärahojen kohdalla, ansiotyössä oleminen ei ole esteenä lasten kotihoidon tuen saamiselle.

Asunnon ja työpaikan välisten matkakustannusten omavastuun alentaminen ei ulottuisi lasten kotihoidon tukea saaviin. Omavastuun alentamisen tarkoituksena on parantaa vain osan vuodesta työssä olevien asemaa ja kannustaa esimerkiksi työttömiä ottamaan vastaan töitä. Ilman omavastuun alentamista samansuuruisista kuukausittaisista matkakustannuksista vain osan vuotta työssä oleva saisi työkuukautta kohti pienemmän vähennyksen kuin koko vuoden työssä käynyt. Matkakustannusten omavastuun alentamisen perusteena on siis se olosuhde, että verovelvollinen ei ole ollut koko vuotta töissä. Lasten kotihoidon tuen saajalla tämä edellytys ei välttämättä täyttyisi. Kotihoidon tuen saaja voi käydä ansiotyössä samanaikaisesti, kun hän saa tukea. Tältä osin kotihoidon tuki eroaa vanhempainpäivärahasta, jota ei makseta, jos henkilö on ansiotöissä. Kotihoidon tukeen liittyy myös vanhempien tai huoltajien laajempi mahdollisuus vaikuttaa, kenelle tuki maksetaan. Edellä esitettyjen seikkojen perusteella asunnon ja työpaikan välisten matkakustannusten omavastuun alentaminen ehdotetaan rajattavaksi perhevapaissa ai-noastaan sairausvakuutuslain 9 luvussa tarkoitettuihin vanhempainpäivärahoihin.

100 §. Eläketulovähennys. Pykälässä säädettäisiin uudesta eläketulovähennyksestä, joka myönnettäisiin saman suuruisena ja samoin perustein valtionverotuksessa ja kunnallisverotuksessa. Uusi eläketulovähennys korvaisi nykyiset kunnallisverotuksen eläketulovähennyksen ja valtionverotuksen eläketulovähennyksen. Vähennyksen rakenne perustuisi nykyiseen kunnallisverotuksen eläketulovähennykseen. Vähennyksen rakenne vastaisi sote-uudistuksen yhteydessä lailla 619/2021 säädettyä 100 §:ää, joka olisi tullut voimaan 1.1.2023.

Pykälän *1 momentin* mukaan eläketuloa saavan verovelvollisen puhtaasta ansiotulosta vähennettäisiin eläketulovähennys.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin eläketulovähennyksen laskentaperusteista. Vähennyksen rakenne perustuisi nykyiseen kunnallisverotuksen eläketulovähennykseen. Täyden eläketulovähennyksen määrä laskettaisiin siten, että täyden kansaneläkkeen määrä kerrotaisiin luvulla 1,173 ja pyöristettäisiin seuraavaan täyteen kymmenen euron määrään. Eläketulovähennys ei kuitenkaan voisi olla eläketulon määrää suurempi.

Lisäksi *2 momentissa* säädettyjä vähennyksen vähentymisperusteita ehdotetaan muutettavaksi. Vähennyksen poistuman rakennetta muutettaisiin siten, että siinä olisi kaksi porrasta. Verovelvollisen puhtaan ansiotulon ylittäessä täyden eläketulovähennyksen määrän, vähennyksen määrä pieneneisi 51 prosentilla ylittävältä osalta. Kuitenkin siltä osin kuin verovelvollisen puhtas ansiotulo ylittää 22 500 euroa, vähennyksen määrä pieneneisi 15 prosentilla ylittävältä osalta.

Täyden eläketulovähennyksen määrää laskettaessa täytenä kansaneläkkeenä pidettäisiin edelleen verovuonna yksinäiselle henkilölle maksetun täysimääräisen kansaneläkkeen määrää. Tästä säädettäisiin *3 momentissa*.

Sote-uudistuksen yhteydessä lailla 619/2021 säädetty 100 § ehdotetaan kumottavaksi erillisellä lailla tässä esityksessä. Pykälä olisi tullut voimaan ilman kumoamista 1.1.2023.

105 a §. Ansiotulovähennys. Veropohjien yhdistämiseksi kunnallisverotuksen ansiotulovähennys ehdotetaan muutettavaksi ansiotulovähennykseksi, joka myönnettäisiin samoin perustein ja saman suuruisena valtionverotuksessa ja kunnallisverotuksessa. Vähennyksen rakenne säilyisi muuten samana. Pykälän *1 momentin* mukaan vähennys tehtäisiin puhtaasta ansiotulosta ja laskettaisiin verovelvollisen ansaitsemien veronalaisten palkkatulojen, muusta toiselle suoritetusta työstä, tehtävästä tai palveluksesta saatujen ansiotulojen, ansiotulona pidettävien käyttökorvausten, ansiotulona verotettavan osingon, jaettavan yritystulon ansiotulo-osuuden sekä yhtymän osakkaan elinkeinotoiminnan tai maatalouden ansiotulo-osuuden perusteella. Pykälän 1

momentti vastaisi sote-uudistuksen yhteydessä lailla 619/2021 säädetyn 105 a §:n 1 momenttia, joka olisi tullut voimaan 1.1.2023.

Pykälän 2 *momentin* mukaan vähennys olisi 51 prosenttia 1 momentissa tarkoitettujen tulojen 2 500 euroa ylittävältä osalta tulojen 7 230 euron määrään saakka ja sen ylittävältä osalta 28 prosenttia. Vähennyksen enimmäismäärä olisi 3 570 euroa. Verovelvollisen puhtaan ansiotulon ylittäessä 14 000 euroa vähennyksen määrä pienenesi 4,5 prosentilla puhtaan ansiotulon 14 000 euroa ylittävältä osalta. Tältä osin pykälän parametreihin ei tulisi muutoksia vuonna 2022 voimassa olevaan 105 a §:ään verrattuna.

Sote-uudistuksen yhteydessä lailla 619/2021 säädetty 105 a § ehdotetaan kumottavaksi erillisellä lailla tässä esityksessä. Pykälä olisi tullut voimaan ilman kumoamista 1.1.2023.

106 §. Perusvähennys. Veropohjien yhdistämiseksi kunnallisverotuksen perusvähennys ehdotetaan muutettavaksi perusvähennykseksi, joka myönnettäisiin samoin perustein ja saman suuruisena valtionverotuksessa ja kunnallisverotuksessa. Vähennyksen rakenne säilyisi muuten samana. Vähennyksen enimmäismäärä olisi 3 870 euroa.

Ehdotettu pykälä vastaisi rakenteeltaan sote-uudistuksen yhteydessä lailla 619/2021 säädettyä 106 §:ää, joka olisi tullut voimaan 1.1.2023. Tämä lailla 619/2021 säädetty 106 § ehdotetaan kumottavaksi erillisellä lailla tässä esityksessä.

125 §. Työtulovähennys. Pykälän 2 *momentissa* säädettyjä vähennyksen määräytymisperusteita ehdotetaan muutettavaksi. Vähennyksen poistuman rakennetta muutettaisiin siten, että siinä olisi kaksi porrasta. Vähennyksen alkamisen nykyinen 2 500 euron raja poistettaisiin. Vähennyksen kertymäprosenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että vähennys olisi nykyisen 13 prosentin sijasta 12 prosenttia vähennyksen myöntämiseen oikeutetuista tuloista. Enimmäismäärää ehdotetaan korotettavaksi nykyisestä 1 930 eurosta 2 030 euroon. Verovelvollisen puhtaan ansiotulon ylittäessä 22 000 euroa vähennyksen määrä pienenesi nykyisen 1,96 prosentin sijaan 2,03 prosentilla puhtaan ansiotulon 22 000 euroa ylittävältä osalta. Kuitenkin siltä osin kuin verovelvollisen puhdas ansiotulo ylittää 70 000 euroa, vähennyksen määrä pienenesi 1,21 prosentilla ylittävältä osalta. Tällä hetkellä puhtaan ansiotulon raja on 33 000 euroa.

Ehdotettu 2 momentti vastaisi rakenteeltaan sote-uudistuksen yhteydessä lailla 619/2021 säädettyä 125 §:n 2 momenttia, joka olisi tullut voimaan 1.1.2023. Tämä lailla 619/2021 säädetty 125 §:n 2 momentti ehdotetaan kumottavaksi erillisellä lailla tässä esityksessä.

Työtulovähennyksen enimmäismäärän korottaminen 60 vuotta täyttäneille toteutettaisiin siten, että tuloverolain 125 §:ään lisättäisiin uusi 3 *momentti*. Uuden 3 momentin mukaan työtulovähennyksen enimmäismäärää korotettaisiin 200 eurolla, jos verovelvollinen on täyttänyt 60 vuotta ennen verovuoden alkua, mutta ei kuitenkaan 62 vuotta. Vähennyksen enimmäismäärää korotettaisiin 400 eurolla, jos verovelvollinen on täyttänyt ennen verovuoden alkua 62 vuotta, mutta ei kuitenkaan 65 vuotta, ja 600 eurolla, jos verovelvollinen on täyttänyt 65 vuotta ennen verovuoden alkua. Vähennyksen enimmäismäärä olisi siten 60 vuotta täyttäneillä 2 230 euroa, 62 vuotta täyttäneillä 2 430 euroa ja 65 vuotta täyttäneillä 2 630 euroa.

Työtulovähennyksen muita parametreja sovellettaisiin 60 vuotta täyttäneisiin samalla tavalla kuin alle 60-vuotiaisiin. Vähennys pienenesi samalla kertoimella kuin muillakin tulojen kasvaessa.

6.3 Laki rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta

15 §. Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että rajoitetusti verovelvollisen verotusmenettelystä annetun lain mukaisessa ansiotulon verotuksessa käytettävä keskimääräinen kunnallisveroprosentti määritettäisiin prosenttiyksikön kymmenyksen tarkkuudella nykyisen neljännesprosenttiyksikön sijaan. Muutos vastaa verotusmenettelystä annetun lain 91 a §:ään tehtyä muutosta, jonka mukaan yleisesti verovelvollisten osalta tarkkuus on verovuodesta 2024 alkaen prosenttiyksikön kymmenys.

Lisäksi pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että siihen otettaisiin tarkentavia säännöksiä keskimääräisen kunnallisveroprosentin laskemisesta. Velvollisuuden suorittaa valtionverotuksen verotettavasta ansiotulosta veroa valtion progressiivisen tuloveroasteikon mukaisesti ei tulisi muutoksia.

Keskimääräinen kunnallisveroprosentti laskettaisiin vuodesta 2023 alkaen käyttäen pelkästään valtakunnan kuntien veroprosentteja. Ahvenanmaan maakuntaan kuuluvien kuntien kunnallisveroprosentteja ei siten jatkossa otettaisi huomioon keskimääräistä kunnallisveroprosenttia laskettaessa. Ahvenanmaan maakuntaan kuuluvien kuntien kunnallisveroprosentteja ei alennettu sote-uudistuksen yhteydessä. Verotuksen kiristämisen estämiseksi sellaisten verovelvollisten, joiden kotikunta sijaitsee Ahvenanmaan maakunnassa, valtion tuloverotusta kuitenkin kevennettiin vastaavalla määrällä, mitä muualla kuin Ahvenanmaalla sijaitsevien kuntien kunnallisveroa leikattiin. Ahvenanmaan maakuntaan kuuluvien kuntien muuta maata korkeampien kunnallisveroprosenttien ottaminen huomioon keskimääräisen kunnallisveroprosentin laskennassa yhdessä valtakunnassa sovellettavan kireämmän valtion tuloveroasteikon kanssa johtaisi verotusmenettelystä annetun lain mukaan verotettavan rajoitetusti verovelvollisen ansiotulojen verotuksen kiristymiseen. Verotuksen kiristymisen estämiseksi on perusteltua, että keskimääräinen kunnallisveroprosentti määräytyy pelkästään valtakunnan kuntien kunnallisveroprosenttien perusteella.

7 Voimaantulo

Lait ehdotetaan tulemaan voimaan 1.1.2023. Lakeja sovellettaisiin ensimmäisen kerran verovuodelta 2023 toimitettavassa verotuksessa.

Tuloverolain 82 §:n muutosta sovellettaisiin vuonna 2023 tai sen jälkeen maksettuihin tunnustuspalkintoihin. Vuonna 2022 tai sitä aiemmin maksettuihin tunnustuspalkintoihin sovellettaisiin lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä. Valtiovarainministeriö tekisi siten lakimuutoksen voimaantulon jälkeenkin verovapauspäätöksiä vuonna 2022 tai sitä aiemmin maksetuista tunnustuspalkinnoista.

Tuloverolakiin lisättävä väliaikainen 9 a § sekä 93 §:n 1 ja 2 momentti tulisivat voimaan 1.1.2023 ja olisivat voimassa 31.12.2023 asti. Säännöksiä sovellettaisiin vuoden 2023 verotuksessa.

8 Suhde muihin esityksiin

Esitys liittyy valtion vuoden 2023 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

9 Suhde perustuslakiin ja säättämisjärjestys

9.1 Ikään perustuva työtulovähennyksen korottaminen

9.1.1 Yleistä yhdenvertaisuudesta

Perustuslain 6 §:n 1 momentin mukaan ihmiset ovat yhdenvertaisia lain edessä. Säännös ilmaisee paitsi vaatimuksen oikeudellisesta yhdenvertaisuudesta myös ajatuksen tosiasiallisesta tasa-arvosta. Perustuslain 6 §:n yhdenvertaisuusnäkökohdilla on merkitystä sekä myönnettäessä yksilöille lailla etuja ja oikeuksia että asetettaessa heille velvollisuuksia. Yhdenvertaisuussäännös ei kuitenkaan edellytä kaikkien samanlaista kohtelua, elleivät asiaan vaikuttavat olosuhteet ole samanlaisia (HE 309/1993 vp, s. 42-43, PeVL 31/2014 vp). Perustuslakivaliokunnan käytännössä on tähän liittyen katsottu, ettei yhdenvertaisuusperiaatteesta voi johtua tiukkoja rajoja lainsäätäjän harkinnalle pyrittäessä kulloisenkin yhteiskuntakehityksen vaatimaan sääntelyyn (esimerkiksi PeVL 53/2016 vp, PeVL 64/2010 vp sekä HE 309/1993 vp, s. 43). Perustuslakivaliokunta on eri yhteyksissä johtanut perustuslain yhdenvertaisuussäännöksistä vaatimuksen, etteivät henkilöihin kohdistuvat erottelut saa olla mielivaltaisia eivätkä erot saa muodostua kohtuuttomiksi (esimerkiksi PeVM 11/2009 vp ja PeVL 60/2002 vp).

Yleistä yhdenvertaisuutta täydentää perustuslain 6 §:n 2 momentti, joka sisältää syrjintäkiellon. Lainkohdan mukaan ketään ei saa asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella ilman hyväksyttävää perustetta. Syrjintäkieltosäännöksellä ei ole kielletty kaikenlaista erontekoa ihmisten välillä, vaikka erottelu perustuisi säännöksessä nimenomaan mainittuun syyhyn. Olennaista on, voidaanko erottelu perustella perusoikeusjärjestelmän kannalta hyväksyttävällä tavalla (HE 309/1993 vp, s. 44 ja mm. PeVL 1/2006 vp). Samalla perustuslakivaliokunta on korostanut, että perustelulle asetettavat vaatimukset ovat erityisesti perustuslain syrjintäkieltosäännöksessä lueteltujen kiellettyjen erotteluperusteiden, kuten iän, kohdalla korkeat (mm. PeVL 31/2013 vp ja siinä mainittu PeVL 1/2006 vp ja PeVL 38/2006 vp). Valiokunta on myös kiinnittänyt huomiota valitun keinon oikeasuhtaisuuteen (PeVL 38/2006 vp). Kansalaisia voidaan siten asettaa perustuslain 6 §:n 2 momentissa mainittujen henkilöön liittyvienkin syiden nojalla eri asemaan, jos erottelulle on olemassa hyväksyttävä syy, ja jos valittua keinoa voidaan pitää myös oikeasuhtaisena sääntelyn tavoitteeseen nähden.

9.1.2 Työtulovähennystä koskeva ehdotus yhdenvertaisuusnäkökulmasta

Esityksessä ehdotetaan, että työtulovähennystä korotetaan ikäperusteisesti kolmessa eri portaassa. Korotuksen ensimmäinen porras olisi 60 ikävuoden kohdalla, toinen porras 62 ikävuoden ja viimeinen porras 65 ikävuoden kohdalla. Ehdotetulla sääntelyllä palkansaajat asetettaisiin eri asemaan iän perusteella, joka olisi lähtökohtaisesti perustuslain 6 §:n 2 momentin syrjintäkiellon vastaista. Mainittu säännös kuitenkin mahdollistaa eri asemaan asettamisen, jos sille on olemassa hyväksyttävä peruste. Lisäksi perustuslakivaliokunnan vakiintuneen tulkinnan mukaan erottelun on oltava oikeasuhtaista tavoiteltuun päämäärään nähden.

Yli 60-vuotiaille myönnettävän korotetun työtulovähennyksen tarkoituksena on edistää säännöksessä tarkoitettujen iän saavuttaneiden henkilöiden työllisyyttä. Korotetulla työtulovähennyksellä voidaan yhtäältä kannustaa yli 60-vuotiaita jatkamaan työelämässä. Toisaalta sääntelyllä voidaan kannustaa jo eläkkeelle siirtyneitä henkilöitä tekemään osa-aikaista tai tilapaistyötä tai palaamaan eläkkeeltä työelämää nykyistä enemmän. Korotetulla työtulovähennyksellä tavoitellaan siten työn tarjonnan ja työllisten määrän lisäämistä.

Säännökseen sisältyvien porrastusten eli iän myötä kasvavan vähennyksen määrän tarkoituksena on ottaa huomioon se, että tilastollisesti verovelvollisten työllisyysaste laskee sitä enemmän mitä iäkkäämmästä henkilöstä on kysymys. Myös työttömyysaste kasvaa yli 60-vuotiailla. Työtulovähennyksen korotuksella on siten myös tarkoitus parantaa heikommassa asemassa olevien henkilöiden asemaa.

Perustuslakivaliokunta on arvioinut välillisesti ikään perustuvaa erilaista kohtelua tuloverolain 124 §:n 4 momentin mukaista eläketulon lisäveroa koskevassa asiassa (PeVL 53/2016 vp). Perustuslakivaliokunta arvioi lausunnossaan sekä eläketulon lisäveron tavoitteita että sääntelyn oikeasuhtaisuutta. Valiokunta katsoi, että ehdotukselle oli esitetty hyväksyttävä peruste, eikä ehdotus johtanut tietyn ryhmän asettamiseen merkittävästi muita heikompaan asemaan. Ehdotetun säännöksen ei siten katsottu muodostuvan perustuslain 6 §:ssä säädetyn yleisen yhdenvertaisuuden taikka syrjinnän kiellon vastaiseksi.

Valiokunta arvioi lausunnossaan hallituksen esityksen (HE 87/2012 vp) tavoitteita. Tältä osin valiokunta katsoi, että hallituksen esityksessä mainittuja ihmisten välisten keskinäisten tuloerojen tasaamista ja heidän kannustamistaan työnteon jatkamiseen eläkkeelle jäämisen sijasta voitiin sinänsä pitää hyväksyttävinä verolainsäädännön tavoitteina. Perustuslakivaliokunta arvioi lisäksi säännöksen oikeasuhtaisuusvaatimusta ja totesi, että tietyn veron kohdistaminen yksinomaan eläketuloon voisi merkitä yhdenvertaisuuden loukkausta vain, jos se samalla saattaa eläkkeen saajat merkittävästi palkansaajia heikompaan asemaan.

Perustuslakivaliokunnan eläketulon lisäveroa koskevassa lausunnossa on katsottu, että eläkeikäisten työllisyyden edistämistä voidaan pitää perustuslain kannalta hyväksyttävänä tavoitteena. Työllisyysaste on ehdotetussa säännöksessä mainituissa ikäryhmissä nuorempia ikäryhmiä ja osin myös keskimääräistä heikompi. Siten yli 60-vuotiaiden palkansaajien asettamiselle muita ansiotulojen saajia parempaan asemaan voidaan katsoa olevan hyväksyttävä peruste. Kun otetaan huomioon iän myötä laskeva työllisyysaste, voidaan myös esitetyille porrastuksilla katsoa olevan hyväksyttävä peruste.

Vaikka lainsäädännölle asetettu tavoite olisikin perustuslain näkökulmasta hyväksyttävä, tulee tuon tavoitteen saavuttamiseksi tehtävien toimenpiteiden olla myös oikeasuhtaisia. Lainsäätäjällä on kuitenkin perustuslakivaliokunnan käytännön perusteella verotuksen alalla varsin laaja mahdollisuus asettaa ihmiset yhteiskuntapolitiikan toteuttamiseksi eri asemaan, vaikka erottelut eivät tällöinkään saa muodostua kohtuuttomiksi. Rajoituksia säädettäessä tulisi silti punnita, olisivatko lainsäädännön päämäärät saavutettavissa yhdenvertaisuutta vähemmän rajoittavalla sääntelyllä.

Ehdotetun sääntelyn oikeasuhtaisuuden näkökulmasta on merkityksellistä, asettaako säännös kohdejoukkonsa merkittävästi parempaan tai huonompaan asemaan kuin sellaiset henkilöt, joihin säännöstä ei sovelleta. Työtulovähennyksen enimmäismäärän korotuksella olisi vaikutusta 60 vuotta täyttäneiden verojen määrään, jos palkansaajan työtulot ovat vuodessa noin 17 500 euroa tai enemmän. Korotetun työtulovähennyksen määrä olisi vuodessa ikäryhmästä riippuen enimmillään 200–600 euroa, joka vähennettäisiin suoraan verosta. Kun otetaan huomioon korotetun vähennyksen suuruus sekä sille asetetut tavoitteet, voidaan katsoa, että korotettu työtulovähennys ei aseta alle 60-vuotiaita merkittävästi huonompaan asemaan kuin tuon iän saavuttaneita henkilöitä, jotka hyötyisivät työtulovähennyksen korottamisesta. Samoilla perusteilla myöskään korotetun työtulovähennyksen porrastusten ei voida katsoa asettavan säännöksen piiriin kuuluvia, pienempään vähennykseen oikeutettuja henkilöitä merkittävästi huonompaan asemaan kuin suurempaan vähennykseen oikeutettuja henkilöitä. Tältä osin ehdotettua säännöstä voidaan pitää oikeasuhtaisena.

Työtulovähennyksen korottamisella ei toisaalta arvioida olevan merkittäviä työllisyyttä parantavia vaikutuksia johtuen korotuksen maltillisesta suuruudesta. Lisäksi vaikutusarvioiden pohjalta huomattava osa työtulovähennyksen korotuksesta kohdistuisi palkansaajille. Vähennyksen korotus voi toisaalta kannustaa tällaisia henkilöitä jatkamaan pidempään työelämässä. Työtulovähennyksen korottamisen jälkeenkin työskentelyn jatkaminen on kannattavampaa kuin eläkkeelle jääminen ja osapäiväinen työskentely.

Korotettu työtulovähennys on vain yksi niistä toimista, joilla hallitus aikoo edistää ikääntyneiden työssä jaksamista, työkykyä, ja osaamista vahvistavia toimenpiteitä. Korotetun työtulovähennyksen oikeasuhtaisuutta voidaankin arvioida myös osana hallituksen esittämää toimenpiteiden kokonaisuutta ja niillä yhteisesti saavutettavia vaikutuksia. Hallituksen arvion mukaan työtulovähennyksen ikään perustuvaa korottamista voidaan pitää oikeasuhtaisena toimenpiteenä, kun otetaan huomioon säännöksen tavoite edistää ikääntyneiden työllisyyttä.

Hallitus katsoo, että lakiehdotukset voidaan säätää tavallisen lain säätämisjärjestyksessä. Hallitus pitää kuitenkin suotavana, että perustuslakivaliokunta antaisi asiassa lausunnon.

Ponsi

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäviksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

vuoden 2023 tuloveroasteikosta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Vuodelta 2023 toimitettavassa verotuksessa määrätään tuloverolain (1535/1992) perusteella valtiolle ansiotulosta suoritettava tulovero progressiivisen tuloveroasteikon mukaan seuraavasti:

Verotettava ansiotulo, euroa	Vero alarajan kohdalla, euroa	Vero alarajan ylittävästä tulon osasta, %
0	0	12,64
19 900	2 515,36	19
29 700	4 377,36	30,25
49 000	10 215,61	34
85 800	22 727,61	44

2 §

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tällä lailla kumotaan vuoden 2023 tuloveroasteikosta annettu laki (620/2021).

2.

Laki

tuloverolain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan tuloverolain (1535/1992) 82 §:n 3 momentti,
muutetaan 82 §:n 1 ja 2 momentti, 93 §:n 1 ja 2 momentti väliaikaisesti, 93 §:n 4 momentti, 100, 105 a ja 106 § sekä 125 §:n 2 momentti,
sellaisina kuin ne ovat, 82 §:n 1 momentti osaksi laeissa 352/1995 ja 1170/1998, 82 §:n 2 momentti laissa 619/2021, 93 §:n 1 ja 4 momentti laissa 1086/2014, 93 §:n 2 momentti laissa 504/2010, 100 § osaksi laeissa 1141/2007, 1510/2016 ja 1557/2019, 105 a § laeissa 1126/1996, 716/2004 ja 1141/2007 sekä 106 § ja 125 §:n 2 momentti laissa 1132/2021 sekä
lisätään lakiin väliaikaisesti uusi 9 a § sekä 125 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 946/2008 ja 1132/2021, uusi 3 momentti seuraavasti:

9 a §

Määräaikainen vuonna 2023 sovellettava rahastopoikkeus

Edellä 9 §:n 1 momentin 1 kohtaa ja 8 momenttia ei sovelleta toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa perustettuun tai rekisteröityyn, sijoitusrahastolain (213/2019) 1 luvun 2 §:n 1 momentin 17 kohdassa tarkoitettuun yhteissijoitusyritykseen sekä toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa perustettuun tai rekisteröityyn, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 2 luvun 1 §:ssä tarkoitettuun vaihtoehtorahastoon vuodelta 2023 toimitettavassa verotuksessa.

82 §

Stipendi, apuraha ja tunnustuspalkinto

Veronalaista tuloa ei ole luonnollisen henkilön saama:

1) stipendi tai muu apuraha, joka on saatu opintoja tai tieteellistä tutkimusta tahi taiteellista toimintaa varten;

2) tieteellisen, taiteellisen tai yleishyödyllisen toiminnan tunnustukseksi saatu palkinto, jos palkinto on saatu palkinnon saajaan nähden riippumattomalta palkinnon myöntäjältä;

3) valtion 2 kohdassa tarkoitusta taikka muusta ansiokkaasta toiminnasta ennen tammikuun 1 päivää 1984 myöntämä eläke tai tällaiseen eläkkeeseen liittyvä perhe-eläke;

4) liikuntalain (390/2015) 14 §:n nojalla valtion varoista opetus- ja kulttuuriministeriön nimeämälle huippu-urheilijalle maksettava valmennus- ja harjoitteluapuraha.

Muulta kuin valtiolta, kunnalta, hyvinvointialueelta tai muulta julkisyhteisöltä taikka Pohjoismaiden neuvostolta saadut stipendit, opintorahat ja muut apurahat ovat kuitenkin veronalaista tuloa siltä osin, kuin niiden sekä julkisyhteisöiltä ja Pohjoismaiden neuvostolta saatujen stipendien, muiden apurahojen ja opintorahojen yhteenlaskettu määrä tulon hankkimisesta ja säilyttä-

misestä johtuneiden menojen vähentämisen jälkeen verovuonna ylittää valtion taiteilija-apurahan vuotuisen määrän. Stipendit, opintorahat ja muut apurahat ovat sen verovuoden tuloa, jona ne maksetaan.

93 §

Asunnon ja työpaikan väliset matkakustannukset

Ansiotulon hankkimisesta johtuneina menoina pidetään myös matkakustannuksia asunnosta työpaikkaan ja takaisin halvimman kulkuneuvon käyttökustannusten mukaan laskettuna. Näitä matkakustannuksia voidaan kuitenkin vähentää enintään 8 400 euroa ja vain siltä osin kuin ne ylittävät verovuonna 750 euroa (*omavastuuosuus*).

Jos 1 momentissa tarkoitettuna halvimpana kulkuneuvona pidetään muuta kuin julkista kulkuneuvoa, vähennystä laskettaessa otetaan huomioon se kohtuullinen kustannusten lisäys, joka aiheutuu kulkuneuvon käytöstä asunnon ja työpaikan välisiin matkoihin. Vähennyksen määrä on 0,30 euroa kilometriltä, jos vähennys myönnetään oman auton käyttökustannusten mukaan. Myönnettäessä vähennys käyttöetuauton mukaan vähennyksen määrä on 0,24 euroa kilometriltä. Verohallinto määrää tarkemmin vähennyksen laskentaperusteista muiden kulkuneuvojen osalta.

Jos verovelvollinen on verovuoden aikana saanut työttömyysturvalain (1290/2002) mukaista työttömyyspäivärahaa, työmarkkinatukea tai päivärahaa toimeentulon turvaamiseksi tai sairausvakuutuslain (1224/2004) mukaista äitiysrahaa, erityisäitiysrahaa, isyysrahaa, raskausrahaa, erityisraskausrahaa, vanhempainrahaa tai osittaista vanhempainrahaa, hänen omavastuuosuuttaan pienennetään 70 eurolla jokaiselta täydeltä korvauskuukaudelta. Omavastuuosuus on kuitenkin vähintään 140 euroa. Täyteen korvauskuukauteen katsotaan kuuluvan 21,5 korvauspäivää vastaava määrä. Jos verovelvollinen on verovuoden aikana saanut soviteltua työttömyyssetuutta tai osittaista vanhempainrahaa, täysiä korvauskuukausia laskettaessa korvauspäivät muutetaan täysiksi korvauspäiväksi.

100 §

Eläketulovähennys

Eläketuloa saavan verovelvollisen puhtaasta ansiotulosta vähennetään eläketulovähennys.

Täyden eläketulovähennyksen määrä lasketaan siten, että täyden kansaneläkkeen määrä kerrotaan luvulla 1,173 ja tulo pyöristetään seuraavaan täyteen kymmenen euron määrään. Eläketulovähennys ei kuitenkaan saa olla eläketulon määrää suurempi. Jos verovelvollisen puhdas ansiotulo ylittää täyden eläketulovähennyksen määrän, eläketulovähennystä pienennetään 51 prosentilla ylimenevän osan määrästä. Siltä osin kuin verovelvollisen puhdas ansiotulo ylittää 22 500 euroa, vähennyksen määrä kuitenkin pienenee 15 prosentilla ylittävältä osalta.

Täyden eläketulovähennyksen määrää laskettaessa täytenä kansaneläkkeenä pidetään verovuonna yksinäiselle henkilölle maksetun täysimääräisen kansaneläkkeen määrää.

105 a §

Ansiotulovähennys

Verovelvollisen puhtaasta ansiotulosta vähennetään verotuksen ansiotulovähennys. Vähennys lasketaan verovelvollisen ansaitsemien veronalaisten palkkatulojen, muusta toiselle suoritetusta

työstä, tehtävästä tai palveluksesta saatujen ansiotulojen, ansiotulona pidettävien käyttökorvausten, ansiotulona verotettavan osingon, jaettavan yritystulon ansiotulo-osuuden sekä yhtymän osakkaan elinkeinotoiminnan tai maatalouden ansiotulo-osuuden perusteella.

Vähennys on 51 prosenttia 1 momentissa tarkoitettujen tulojen 2 500 euroa ylittävältä osalta tulojen 7 230 euron määrään saakka ja sen ylittävältä osalta 28 prosenttia. Vähennyksen enimmäismäärä on kuitenkin 3 570 euroa. Verovelvollisen puhtaan ansiotulon ylittäessä 14 000 euroa vähennyksen määrä pienenee 4,5 prosentilla puhtaan ansiotulon 14 000 euroa ylittävältä osalta.

106 §

Perusvähennys

Jos verovelvollisen luonnollisen henkilön puhdas ansiotulo edellä mainittujen vähennysten jälkeen ei ole 3 870 euron määrää suurempi, siitä on vähennettävä tämän tulon määrä. Jos puhtaan ansiotulon määrä mainittujen vähennysten jälkeen ylittää täyden perusvähennyksen määrän, vähennystä pienennetään 18 prosentilla yli menevän tulon määrästä.

125 §

Työtulovähennys

Vähennys on 12 prosenttia 1 momentissa tarkoitettujen tulojen määrästä. Vähennyksen enimmäismäärä on kuitenkin 2 030 euroa. Verovelvollisen puhtaan ansiotulon ylittäessä 22 000 euroa vähennyksen määrä pienenee 2,03 prosentilla puhtaan ansiotulon 22 000 euroa ylittävältä osalta. Siltä osin kuin verovelvollisen puhdas ansiotulo ylittää 70 000 euroa, vähennyksen määrä kuitenkin pienenee 1,21 prosentilla ylittävältä osalta. Vähennys tehdään ennen muita tuloverosta tehtäviä vähennyksiä.

Edellä 2 momentissa tarkoitettua vähennyksen enimmäismäärää korotetaan

- 1) 200 eurolla, jos verovelvollinen on ennen verovuoden alkua täyttänyt 60 vuotta, mutta ei kuitenkaan 62 vuotta;
- 2) 400 eurolla, jos verovelvollinen on ennen verovuoden alkua täyttänyt 62 vuotta, mutta ei kuitenkaan 65 vuotta;
- 3) 600 eurolla, jos verovelvollinen on täyttänyt 65 vuotta ennen verovuoden alkua.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Lain 9 a sekä 93 §:n 1 ja 2 momentti ovat voimassa 31 päivään joulukuuta 2023.

Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 2023 toimitettavassa verotuksessa. Lain 82 §:n 2 momenttia sovelletaan 1.1.2023 tai sen jälkeen maksettuihin tunnustuspalkintoihin. Ennen 1.1.2023 maksettuihin tunnustuspalkintoihin sovelletaan lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

3.

Laki

tuloverolain muuttamisesta annetun lain eräiden säännösten kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tällä lailla kumotaan tuloverolain muuttamisesta annetun lain (619/2021) 100, 105 a ja 106 § sekä 125 §:n 2 momentti.

2 §

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

4.

Laki

rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annetun lain 15 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annetun lain (627/1978) 15 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 510/2010, seuraavasti:

15 §

Valtionverotuksen verotettavasta ansiotulosta suoritetaan veroa progressiivisen tuloveroasteikon mukaan. Koko verovuodelta rajoitetusti verovelvollinen suorittaa lisäksi kunnallisverotuksen verotettavasta tulosta veroa kuntien keskimääräisen tuloveroprosentin mukaan. Kuntien keskimääräinen tuloveroprosentti on kuntien viimeksi vahvistettujen tuloveroprosenttien viimeksi toimitetun verotuksen kunkin kunnan kunnallisverotuksen verotettavalla tulolla painotettu keskiarvo prosenttiyksikön kymmenyksen tarkkuudella ilmoitettuna. Kuntien keskimääräistä tuloveroprosenttia laskettaessa huomioon ei kuitenkaan oteta Ahvenanmaan maakuntaan kuuluvien kuntien veroprosentteja. Vero tilitetään kokonaisuudessaan valtiolle. Tuloveroprosentti julkaistaan säädöskokoelmassa kuntien ja seurakuntien tuloveroprosenteista vuosittain annettavassa Verohallinnon luettelossa. Osan verovuotta Suomessa asunut verovelvollinen suorittaa kunnallisverotuksessa verotettavasta tulosta veroa koko verovuodelta tuloverolain 130 §:n mukaisesti, ja vero tilitetään verovelvollisen kotikunnalle.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 19.9.2022

Pääministeri

Sanna Marin

Valtiovarainministeri Annika Saarikko

2.

Laki

tuloverolain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan tuloverolain (1535/1992) 82 §:n 3 momentti,
muutetaan 82 §:n 1 ja 2 momentti, 93 §:n 1 ja 2 momentti väliaikaisesti, 93 §:n 4 momentti,
100, 105 a ja 106 § sekä 125 §:n 2 momentti,
sellaisina kuin ne ovat, 82 §:n 1 momentti osaksi laeissa 352/1995 ja 1170/1998, 82 §:n 2
momentti laissa 619/2021, 93 §:n 1 ja 4 momentti laissa 1086/2014, 93 §:n 2 momentti laissa
504/2010, 100 § osaksi laeissa 1141/2007, 1510/2016 ja 1557/2019, 105 a § laeissa 1126/1996,
716/2004 ja 1141/2007 sekä 106 § ja 125 §:n 2 momentti laissa 1132/2021 sekä
lisätään lakiin väliaikaisesti uusi 9 a § sekä 125 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 946/2008
ja 1132/2021, uusi 3 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

9 a §

*Määräaikainen vuonna 2023 sovellettava ra-
hastopoikkeus*

*Edellä 9 §:n 1 momentin 1 kohtaa ja 8 mo-
menttia ei sovelleta toisessa Euroopan talous-
alueeseen kuuluvassa valtiossa perustettuun
tai rekisteröityyn, sijoitusrahastolain
(213/2019) 1 luvun 2 §:n 1 momentin 17 koh-
dassa tarkoitettuun yhteissijoitusyritykseen
sekä toisessa Euroopan talousalueeseen kuu-
luvassa valtiossa perustettuun tai rekisteröi-
tyyn, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun
lain 2 luvun 1 §:ssä tarkoitettuun vaihtoehto-
rahastoon vuodelta 2023 toimitettavassa ve-
rotuksessa.*

82 §

Stipendi, apuraha ja tunnustuspalkinto

Veronalaista tuloa ei ole:

1) stipendi tai muu apuraha, joka on saatu
opintoja tai tieteellistä tutkimusta tahi taiteel-
lista toimintaa varten;

82 §

Stipendi, apuraha ja tunnustuspalkinto

Veronalaista tuloa ei ole luonnollisen henki-
lön saama:

1) stipendi tai muu apuraha, joka on saatu
opintoja tai tieteellistä tutkimusta tahi taiteel-
lista toimintaa varten;

2) tieteellisen, taiteellisen tai yleishyödyllisen toiminnan tunnustukseksi saatu palkinto;

3) valtion 2 kohdassa tarkoitettusta taikka muusta ansiokkaasta toiminnasta ennen tammiukuun 1 päivää 1984 myöntämä eläke tai tällaiseen eläkkeeseen liittyvä perhe-eläke;

4) liikuntalain (1054/1998) 9 §:n nojalla valtion varoista opetusministeriön nimeämälle huippu-urheilijalle maksettava valmennus- ja harjoitteluapuraha.

Muulta kuin valtiolta, kunnalta, hyvinvointialueelta tai muulta julkisyhteisöltä taikka Pohjoismaiden neuvostolta saadut stipendit, opintorahat ja muut apurahat *sekä palkinnot* ovat kuitenkin veronalaista tuloa siltä osin, kuin niiden sekä julkisyhteisöiltä ja Pohjoismaiden neuvostolta saatujen stipendien, muiden apurahojen, opintorahojen *ja palkintojen* yhteenlaskettu määrä tulon hankkimisesta ja säilyttämisestä johtuneiden menojen vähentämisen jälkeen verovuonna ylittää valtion taiteilija-apurahan vuotuisen määrän. Stipendit, opintorahat ja muut apurahat *sekä palkinnot* ovat sen verovuoden tuloa, jona ne maksetaan.

Valtiovarainministeriö voi hakemuksesta päättää, että edellä tarkoitettu tieteellisen, taiteellisen tai yleishyödyllisen toiminnan tunnustuksena saatu palkinto on koko määrältään verosta vapaata tuloa.

93 §

Asumnon ja työpaikan väliset matkakustannukset

Ansiotulon hankkimisesta johtuneina menoina pidetään myös matkakustannuksia asunnosta työpaikkaan ja takaisin halvimman kulkuneuvon käyttökustannusten mukaan laskettuna. Näitä matkakustannuksia voidaan kuitenkin vähentää enintään 8 400 euroa ja vain siltä osin kuin ne ylittävät verovuonna 750 euroa (*omavastuuosuus*).

Jos 1 momentissa tarkoitettuna halvimpana kulkuneuvona pidetään muuta kuin julkista kulkuneuvoa, vähennystä laskettaessa otetaan

2) tieteellisen, taiteellisen tai yleishyödyllisen toiminnan tunnustukseksi saatu palkinto, *jos palkinto on saatu palkinnon saajaan nähden riippumattomalta palkinnon myöntäjältä;*

3) valtion 2 kohdassa tarkoitettusta taikka muusta ansiokkaasta toiminnasta ennen tammiukuun 1 päivää 1984 myöntämä eläke tai tällaiseen eläkkeeseen liittyvä perhe-eläke;

4) liikuntalain (390/2015) 14 §:n nojalla valtion varoista opetus- ja kulttuuriministeriön nimeämälle huippu-urheilijalle maksettava valmennus- ja harjoitteluapuraha.

Muulta kuin valtiolta, kunnalta, hyvinvointialueelta tai muulta julkisyhteisöltä taikka Pohjoismaiden neuvostolta saadut stipendit, opintorahat ja muut apurahat ovat kuitenkin veronalaista tuloa siltä osin, kuin niiden sekä julkisyhteisöiltä ja Pohjoismaiden neuvostolta saatujen stipendien, muiden apurahojen *ja* opintorahojen yhteenlaskettu määrä tulon hankkimisesta ja säilyttämisestä johtuneiden menojen vähentämisen jälkeen verovuonna ylittää valtion taiteilija-apurahan vuotuisen määrän. Stipendit, opintorahat ja muut apurahat ovat sen verovuoden tuloa, jona ne maksetaan.

(3 mom. kumotaan)

93 §

Asumnon ja työpaikan väliset matkakustannukset

Ansiotulon hankkimisesta johtuneina menoina pidetään myös matkakustannuksia asunnosta työpaikkaan ja takaisin halvimman kulkuneuvon käyttökustannusten mukaan laskettuna. Näitä matkakustannuksia voidaan kuitenkin vähentää enintään 8 400 euroa ja vain siltä osin kuin ne ylittävät verovuonna 750 euroa (*omavastuuosuus*).

Jos 1 momentissa tarkoitettuna halvimpana kulkuneuvona pidetään muuta kuin julkista kulkuneuvoa, vähennystä laskettaessa otetaan

huomioon se kohtuullinen kustannusten lisäys, joka aiheutuu kulkuneuvon käytöstä asunnon ja työpaikan välisiin matkoihin. Vähennyksen määrä on 0,30 euroa kilometriltä, jos vähennys myönnetään oman auton käyttökustannusten mukaan. Myönnettäessä vähennys käyttöetuauton mukaan vähennyksen määrä on 0,24 euroa kilometriltä. Verohalinto määrää tarkemmin vähennyksen laskentaperusteista muiden kulkuneuvojen osalta.

huomioon se kohtuullinen kustannusten lisäys, joka aiheutuu kulkuneuvon käytöstä asunnon ja työpaikan välisiin matkoihin. Vähennyksen määrä on 0,30 euroa kilometriltä, jos vähennys myönnetään oman auton käyttökustannusten mukaan. Myönnettäessä vähennys käyttöetuauton mukaan vähennyksen määrä on 0,24 euroa kilometriltä. Verohalinto määrää tarkemmin vähennyksen laskentaperusteista muiden kulkuneuvojen osalta.

Jos verovelvollinen on verovuoden aikana saanut työttömyysturvalain mukaista työttömyyspäivärahaa, työmarkkinatukea tai päivärahaa toimeentulon turvaamiseksi, hänen omavastuuosuuttaan pienennetään 70 eurolla jokaiselta täydeltä korvauskuukaudelta. Omavastuuosuus on kuitenkin vähintään 140 euroa. Täyteen korvauskuukauteen katsotaan kuuluvan 21,5 korvauspäivää vastaava määrä.

Jos verovelvollinen on verovuoden aikana saanut työttömyysturvalain (1290/2002) mukaista työttömyyspäivärahaa, työmarkkinatukea tai päivärahaa toimeentulon turvaamiseksi tai sairausvakuutuslain (1224/2004) mukaista äitiysrahaa, erityisäitiysrahaa, isyysrahaa, raskausrahaa, erityisraskausrahaa, vanhempainrahaa tai osittaista vanhempainrahaa, hänen omavastuuosuuttaan pienennetään 70 eurolla jokaiselta täydeltä korvauskuukaudelta. Omavastuuosuus on kuitenkin vähintään 140 euroa. Täyteen korvauskuukauteen katsotaan kuuluvan 21,5 korvauspäivää vastaava määrä. Jos verovelvollinen on verovuoden aikana saanut soviteltua työttömyyssetuutta tai osittaista vanhempainrahaa, täysiä korvauskuukausia laskettaessa korvauspäivät muutetaan täysiksi korvauspäiväksi.

100 §

100 §

Valtionverotuksen eläketulovähennys

Eläketulovähennys

Verovelvollisen puhtaasta ansiotulosta vähennetään *valtionverotuksessa* eläketulovähennys.

Eläketuloa saavan verovelvollisen puhtaasta ansiotulosta vähennetään eläketulovähennys.

Täyden eläketulovähennyksen määrä lasketaan siten, että luvulla 3,726 kerrotun täyden kansaneläkkeen määrästä vähennetään progressiivisen tuloveroasteikon alimman verotettavan tulon määrä ja jäännös pyöristetään seuraavaan täyteen kymmenen euron määrään.

Täyden eläketulovähennyksen määrä lasketaan siten, että *täyden kansaneläkkeen määrä kerrotaan luvulla 1,173 ja tulo pyöristetään seuraavaan täyteen kymmenen euron määrään*. Eläketulovähennys ei kuitenkaan saa olla eläketulon määrää suurempi. Jos verovelvollisen puhdas ansiotulo ylittää täyden eläketulovähennyksen määrän, eläketulovähennystä pienennetään 51 prosentilla ylimenevän osan määrästä. Siltä osin kuin verovelvollisen

Eläketulovähennys ei kuitenkaan voi olla eläketulon määrää suurempi. Jos verovelvollisen puhdas ansiotulo on suurempi kuin täyden eläketulovähennyksen määrä, eläketulovähennys

hennystä pienennetään 38 prosentilla määrästä, jolla puhdas ansiotulo ylittää täyden eläketulovähennyksen määrän.

Valtionverotuksen täyden eläketulovähennyksen määrää laskettaessa täytenä kansaneläkkeenä pidetään yksinäiselle henkilölle verovuonna maksetun täysimääräisen kansaneläkkeen määrää.

105 a §

Kunnallisverotuksen ansiotulovähennys

Kunnallisverotuksessa verovelvollisen puhtaasta ansiotulosta vähennetään *kunnallisverotuksen* ansiotulovähennys. Vähennys lasketaan verovelvollisen ansaitsemien veronalaisten palkkatulojen, muusta toiselle suoritetusta työstä, tehtävästä tai palveluksesta saatujen ansiotulojen, ansiotulona pidettävien käyttökorvausten, ansiotulona verotettavan osingon, jaettavan yritystulon ansiotulo-osuuden sekä yhtymän osakkaan elinkeinotoiminnan tai maatalouden ansiotulo-osuuden perusteella.

Vähennys on 51 prosenttia 1 momentissa tarkoitettujen tulojen 2 500 euroa ylittävältä osalta tulojen 7 230 euron määrään saakka ja sen ylittävältä osalta 28 prosenttia. Vähennyksen enimmäismäärä on kuitenkin 3 570 euroa. Verovelvollisen puhtaan ansiotulon ylittäessä 14 000 euroa vähennyksen määrä pienenee 4,5 prosentilla puhtaan ansiotulon 14 000 euroa ylittävältä osalta.

106 §

Kunnallisverotuksen perusvähennys

Jos verovelvollisen luonnollisen henkilön puhdas ansiotulo edellä mainittujen vähennysten jälkeen ei ole 3 740 euron määrää suurempi, on siitä vähennettävä tämän tulon määrä. Jos puhtaan ansiotulon määrä mainittujen vähennysten jälkeen ylittää täyden perusvähennyksen määrän, vähennystä pienennetään 18 prosentilla yli menevän tulon määrästä

125 §

puhdas ansiotulo ylittää 22 500 euroa, vähennyksen määrä kuitenkin pienenee 15 prosentilla ylittävältä osalta

Täyden eläketulovähennyksen määrää laskettaessa täytenä kansaneläkkeenä pidetään verovuonna yksinäiselle henkilölle maksetun täysimääräisen kansaneläkkeen määrää.

105 a §

Ansiotulovähennys

Verovelvollisen puhtaasta ansiotulosta vähennetään verotuksen ansiotulovähennys. Vähennys lasketaan verovelvollisen ansaitsemien veronalaisten palkkatulojen, muusta toiselle suoritetusta työstä, tehtävästä tai palveluksesta saatujen ansiotulojen, ansiotulona pidettävien käyttökorvausten, ansiotulona verotettavan osingon, jaettavan yritystulon ansiotulo-osuuden sekä yhtymän osakkaan elinkeinotoiminnan tai maatalouden ansiotulo-osuuden perusteella.

Vähennys on 51 prosenttia 1 momentissa tarkoitettujen tulojen 2 500 euroa ylittävältä osalta tulojen 7 230 euron määrään saakka ja sen ylittävältä osalta 28 prosenttia. Vähennyksen enimmäismäärä on kuitenkin 3 570 euroa. Verovelvollisen puhtaan ansiotulon ylittäessä 14 000 euroa vähennyksen määrä pienenee 4,5 prosentilla puhtaan ansiotulon 14 000 euroa ylittävältä osalta.

106 §

Perusvähennys

Jos verovelvollisen luonnollisen henkilön puhdas ansiotulo edellä mainittujen vähennysten jälkeen ei ole 3 870 euron määrää suurempi, siitä on vähennettävä tämän tulon määrä. Jos puhtaan ansiotulon määrä mainittujen vähennysten jälkeen ylittää täyden perusvähennyksen määrän, vähennystä pienennetään 18 prosentilla yli menevän tulon määrästä.

125 §

Työtulovähennys

Työtulovähennys

Vähennys on 13 prosenttia 1 momentissa tarkoitettujen tulojen 2 500 euroa ylittävältä osalta. Vähennyksen enimmäismäärä on kuitenkin 1 930 euroa. Verovelvollisen puhtaan ansiotulon ylittäessä 33 000 euroa vähennyksen määrä pienenee 1,96 prosentilla puhtaan ansiotulon 33 000 euroa ylittävältä osalta. Vähennys tehdään ennen muita tuloverosta tehtäviä vähennyksiä.

Vähennys on 12 prosenttia 1 momentissa tarkoitettujen tulojen *määrästä*. Vähennyksen enimmäismäärä on kuitenkin 2 030 euroa. Verovelvollisen puhtaan ansiotulon ylittäessä 22 000 euroa vähennyksen määrä pienenee 2,03 prosentilla puhtaan ansiotulon 22 000 euroa ylittävältä osalta. *Siltä osin kuin verovelvollisen puhdas ansiotulo ylittää 70 000 euroa, vähennyksen määrä kuitenkin pienenee 1,21 prosentilla ylittävältä osalta.* Vähennys tehdään ennen muita tuloverosta tehtäviä vähennyksiä.

Edellä 2 momentissa tarkoitettua vähennyksen enimmäismäärää korotetaan

1) 200 eurolla, jos verovelvollinen on ennen verovuoden alkua täyttänyt 60 vuotta, mutta ei kuitenkaan 62 vuotta;

2) 400 eurolla, jos verovelvollinen on ennen verovuoden alkua täyttänyt 62 vuotta, mutta ei kuitenkaan 65 vuotta;

3) 600 eurolla, jos verovelvollinen on täyttänyt 65 vuotta ennen verovuoden alkua.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Lain 9 a sekä 93 §:n 1 ja 2 momentti ovat voimassa 31 päivään joulukuuta 2023.

Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 2023 toimitettavassa verotuksessa. Lain 82 §:n 2 momenttia sovelletaan 1.1.2023 tai sen jälkeen maksettuihin tunnustuspalkintoihin. Ennen 1.1.2023 maksettuihin tunnustuspalkintoihin sovelletaan lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

4.

Laki

rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annetun lain 15 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annetun lain (627/1978) 15 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 510/2010, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

15 §

Valtionverotuksen verotettavasta ansiotulosta suoritetaan veroa progressiivisen tuloveroasteikon mukaan. Koko verovuodelta rajoitetusti verovelvollinen suorittaa lisäksi kunnallisverotuksen verotettavasta tulosta veroa kuntien keskimääräisen tuloveroprosentin mukaan. Kuntien keskimääräinen tuloveroprosentti on kuntien viimeksi vahvistettujen tuloveroprosenttien viimeksi toimitetun verotuksen kunkin kunnan kunnallisverotuksen verotettavalla tulolla painotettu keskiarvo *neljännes*prosenttiyksikön tarkkuudella ilmoitettuna. Vero tilitetään kokonaisuudessaan valtiolle. Tuloveroprosentti julkaistaan säädöskokoelmassa kuntien ja seurakuntien tuloveroprosenteista vuosittain annettavassa Verohallinnon luettelossa. Osan verovuotta Suomessa asunut verovelvollinen suorittaa kunnallisverotuksessa verotettavasta tulosta veroa koko verovuodelta tuloverolain 130 §:n mukaisesti, ja vero tilitetään verovelvollisen kotikunnalle.

15 §

Valtionverotuksen verotettavasta ansiotulosta suoritetaan veroa progressiivisen tuloveroasteikon mukaan. Koko verovuodelta rajoitetusti verovelvollinen suorittaa lisäksi kunnallisverotuksen verotettavasta tulosta veroa kuntien keskimääräisen tuloveroprosentin mukaan. Kuntien keskimääräinen tuloveroprosentti on kuntien viimeksi vahvistettujen tuloveroprosenttien viimeksi toimitetun verotuksen kunkin kunnan kunnallisverotuksen verotettavalla tulolla painotettu keskiarvo prosenttiyksikön *kymmenyksen* tarkkuudella ilmoitettuna. *Kuntien keskimääräistä tuloveroprosenttia laskettaessa huomioon ei kuitenkaan oteta Ahvenanmaan maakuntaan kuuluvien kuntien veroprosentteja.* Vero tilitetään kokonaisuudessaan valtiolle. Tuloveroprosentti julkaistaan säädöskokoelmassa kuntien ja seurakuntien tuloveroprosenteista vuosittain annettavassa Verohallinnon luettelossa. Osan verovuotta Suomessa asunut verovelvollinen suorittaa kunnallisverotuksessa verotettavasta tulosta veroa koko verovuodelta tuloverolain 130 §:n mukaisesti, ja vero tilitetään verovelvollisen kotikunnalle.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20